

HungaroControl
Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zrt.

KIEGÉSZÍTŐ MELLÉKLET

**2011. ÉVI
ÉVES BESZÁMOLÓHOZ**

TARTALOMJEGYZÉK

I.	ÁLTALÁNOS RÉSZ	3
1.1	A TÁRSASÁG BEMUTATÁSA	3
1.2	EUROCONTROL – LÉGIFORGALMI DÍJAK SPECIÁLIS ELSZÁMOLÁSI RENDSZERE	6
1.3	A SZÁMVITELI POLITIKA ISMERTETÉSE	8
1.3.1	<i>Az éves beszámoló készítése</i>	8
1.3.2	<i>Alkalmazott értékelési eljárások és módszerek</i>	8
1.3.3	<i>Amortizációs politika</i>	12
1.3.4	<i>Céltartalék képzési szabályok</i>	14
1.3.5	<i>Változások a Számviteli Politikában</i>	17
II.	SPECIFIKUS RÉSZ	19
2.1	MÉRLEGHEZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK	19
2.1.1	<i>Tárgyi eszközök és immateriális javak</i>	19
2.1.2	<i>Befektetett pénzügyi eszközök</i>	23
2.1.3	<i>Készletek</i>	24
2.1.4	<i>Követelések</i>	24
2.1.5	<i>Pénzeszközök</i>	27
2.1.6	<i>Aktív időbeli elhatárolások</i>	28
2.1.7	<i>Saját tőke</i>	32
2.1.8	<i>Céltartalékok</i>	33
2.1.9	<i>Kötelezettségek</i>	36
2.1.10	<i>Passzív időbeli elhatárolások</i>	39
2.2	EREDMÉNYKIMUTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK	40
2.2.1	<i>Értékesítés nettó árbevétele</i>	40
2.2.2	<i>Egyéb bevételek</i>	44
2.2.3	<i>Anyagjellegű ráfordítások</i>	45
2.2.4	<i>Személyi jellegű ráfordítások</i>	48
2.2.5	<i>Egyéb ráfordítások</i>	49
2.2.6	<i>Pénzügyi műveletek eredménye</i>	50
2.2.7	<i>Rendkívüli bevételek</i>	51
2.2.8	<i>Rendkívüli ráfordítások</i>	51
2.2.9	<i>Társasági Adó</i>	52
2.3	VAGYONI, PÉNZÜGYI ÉS JÖVEDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE	53
III.	TÁJÉKOZTATÓ RÉSZ	54
3.1	MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK	54
3.1.1	<i>Mérlegfordulónapon nyitott határidős ügyletek – Valós értékelés hatásainak bemutatása</i>	54
3.1.2	<i>Bankgarancia érvényesítésének kockázata partner felszámolási eljárása miatt</i>	55
3.1.3	<i>Pénzügyi szempontból jelentős, mérlegben nem szereplő megállapodások bemutatása</i>	56
3.2	VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK, IGAZGATÓSÁG ÉS FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG TAGJAINAK JÁRANDÓSÁGA, ELŐLEGEI, KÖLCSÖNEI	57
3.3	MUNKAVÁLLALÓK ÁTLAGOS STATISZTIKAI LÉTSZÁMA, BÉRKÖLTSÉGE ÉS SZEMÉLYI JELLEGŰ EGYÉB KIFIZETÉSEI	57
3.4	KAPOTT TÁMOGATÁSOK	58
3.5	KUTATÁS-FEJLESZTÉS TÁMOGATÁSA	60
3.6	KÖRNYEZETVÉDELLEM	60
IV.	MELLÉKLETEK	62
4.1	CASH-FLOW KIMUTATÁS	62
4.2	IMMATERIÁLIS JAVAK ÁLLOMÁNYVÁLTOZÁSA	63
4.3	TÁRGYI ESZKÖZÖK ÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSA	64
4.4	LÉGIFORGALMI IRÁNYÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK ÁRBEVÉTELE – FÖLDRAJZI MEGBONTÁSBAN	65
4.5	IMPORTBESZERZÉSEK	66
4.6	KÖRNYEZET VÉDELMI KÖZVETLENÜL SZOLGÁLÓ IMMATERIÁLIS JAVAK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK	67
4.7	TÁRSASÁGI ADÓALAP MÓDOSÍTÓ TÉTELEK	68
4.8	SZAKMAI RÖVIDÍTÉSEK MAGYARÁZATA	69

I. ÁLTALÁNOS RÉSZ

1.1 A TÁRSASÁG BEMUTATÁSA

A Társaság

cégneve:	HungaroControl Magyar Légitforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaság
rövidített elnevezése:	HungaroControl Zrt.
alapításának időpontja:	2006. november 22.
cégbíróági bejegyzés időpontja:	2006. december 13.
cégjegyzékszám:	01-10-045570
székhelye:	1185 Budapest, Igló u. 33-35.
telephelye:	1185 Budapest, Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér
fióktelepei:	Kőrishgyi radarállomás – HU-8572 Bakonyszücs, Hrsz.: 0129 Püspökladányi radarállomás – HU-4150 Püspökladány, Hrsz.: 0915/4 Sármelléki Repülőtér – HU-8391 Sármellék, 047-Zalavár 05.
alaptőkéje:	20 201 600 ezer forint
tulajdonosa:	Magyar Állam (100 %)
alapítói és részvényesi jogok gyakorlója:	a közlekedésért felelős miniszter (1054 Budapest, Akadémia u. 3.)
statisztikai számjele:	13851325-5223-114-01
adószáma:	13851325-2-44

A Társaság működési formája:

A Társaság zártkörűen működő, egyszemélyes részvénytársaság.

Részvények fajtája, száma és névértéke:

A Társaságnál kibocsátott részvények fajtája törzsrészvény.

A Társaság alaptőkéje 20 200 darab, egyenként 1.000 ezer Ft, azaz Egymillió forint névértékű „A” részvénytársaságba tartozó részvényben, amelyek kibocsátási értéke részvényenként 1.000 ezer Ft, azaz Egymillió forint, továbbá 16 db 100 ezer Ft, azaz Egyszázezer forint névértékű „B” részvénytársaságba tartozó részvényben testesül meg, amelyek kibocsátási értéke részvényenként 100 ezer Ft, azaz Egyszázezer forint.

A Társaság elektronikus elérhetősége:

Honlap: www.hungarocontrol.hu, E-mail: info@hungarocontrol.hu

A légitársaságról szóló törvény értelmében a Társaság feladatai:

A légitársaságról szóló 1995. évi XCVII. törvény a 61/A. §.-ában a HungaroControl Magyar Légiforgalmi Szolgálat Zártkörűen Működő Részvénytársaságot (a Társaság) jelöli ki a légiforgalmi szolgálatok ellátására. A törvény értelmében a Társaság feladatai:

- a) Magyarország ellenőrzött légterében - kivéve a katonai körzeteket - és Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren és légterében a légiforgalmi irányító, a repüléstájékoztató és riasztó szolgálat ellátása; továbbá Magyarország légterében a légiforgalmi navigációs, távközlési, légtérellenőrző szolgálat ellátása, és az ezekhez szükséges berendezések (kivéve a repülőtéri műszeres leszállító rendszert) működésének biztosítása;
- b) a nemzetközi polgári repülés részére Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtéren repülésbejelentő és tájékoztató szolgálat ellátása;
- c) a rendelkezésre álló információk alapján adatszolgáltatás a Magyar Honvédség erre kijelölt szervezete részére, a légtérfelügyelethez szükséges azonosítás elősegítése érdekében;
- d) légtér-gazdálkodás, közreműködés a stratégiai légtér-gazdálkodási feladatokban;
- e) a légi forgalom áramlásának szervezése;
- f) légi jármű eltűnése, vagy kényszerhelyzetbe kerülése esetén a szükséges intézkedés - kutatás-mentés, valamint egyéb segítségnyújtás - kezdeményezése;
- g) központi légiforgalmi tájékoztató szolgálat (AIS) ellátása, a légitársasággal kapcsolatos tájékoztató anyagok kiadása;
- h) - a repülőtéri körzetek kivételével - az ellenőrzött légtéren kívül Magyarország légterében légi járművek részére tanácsadói, repüléstájékoztató és riasztó szolgálat ellátása;
- i) a feladatainak ellátásával kapcsolatos fejlesztés;
- j) a légiforgalmi irányító és körzeti repüléstájékoztató szakszemélyzet munkahelyi képzése, illetve továbbképzése;
- k) műszaki dokumentációs és ahhoz kapcsolódó tájékoztató tevékenység ellátása;
- l) a koordinált és menetrend-egyeztetett repülőtereken a riasztókiosztás és menetrend-egyeztetés;
- m) a magyar légtér igénybevételéért fizetendő díjjal összefüggő - nemzetközi szerződésben meghatározott - költségalap kezelése.

A Társaság tevékenysége

A Társaság főtevékenysége: (5223) Légi szállítást kiegészítő szolgáltatás.

A Társaság a főtevékenysége ellátását elősegítő szolgáltató tevékenységeket is elláthat.

A HungaroControl Zrt. a főtevékenységét jelentő légiforgalmi szolgáltatás keretében végzi:

- a Magyarország légterében átrepülő forgalom irányítását,
- valamint a Budapest/Liszt Ferenc repülőtér érkező-induló forgalmának kiszolgálását,

- ezek mellett egyéb piaci alapon működő kiegészítő szolgáltatásokat is nyújt (például vidéki repülőtereken repüléstájékoztató és légiforgalmi irányítási tevékenység; oktatás).

Az Éves Beszámoló összeállítása

Az Éves Beszámolót a Társaság vezérigazgatója: Szepessy Kornél (1028 Budapest, Üvegház utca 12/B.) önállóan írja alá.

A Társaságnál a könyvviteli szolgáltatás körébe tartozó feladatok irányításáért, vezetéséért felelős személy Lepres Orsolya, bejegyzett könyvvizsgáló (MKVK tagsági száma:005400, lakcím: 1194 Budapest, Viola u. 27.).

A Társaság könyvvizsgálóinak adatai:

KPMG Hungária Könyvvizsgáló, Adó- és Közgazdasági Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság (H-1139 Budapest, Váci út 99), MKVK nyilvántartási száma: 000202.

A könyvvizsgálatért a könyvvizsgáló által kijelölt felelős személy Kajtár László (1038 Budapest, Tündérliget u. 10. C. ép.), MKVK tagsági száma: 000269.

A tárgyévi üzleti évre vonatkozó beszámoló könyvvizsgálatáért szerződésben megállapított összeg 6.100 ezer Ft+ÁFA.

1.2 EUROCONTROL – LÉGIFORGALMI DÍJAK SPECIÁLIS ELSZÁMOLÁSI RENDSZERE

A HungaroControl Zrt. főtevékenységén belül a két fő üzletág:

- Útvonalirányítás (En route): a Magyarország felett átrepülő forgalom irányítása
- Terminálirányítás (TNC): a Budapest közelkörzetében működő Budapest/Liszt Ferenc repülőtéren le- és felszálló légitársaságok irányítása

Útvonalirányítás

Magyarország 1992-ben lett tagja az Eurocontrol Multilaterális Egyezménynek, amelynek keretében a szerződő államok vállalták, hogy összehangolt politikát léptetnek életbe közös elszámolási rendszer felállításával az *útvonaldíjak* megállapítására, kiszámlázására, beszedésére és nyilvántartására.

Az Eurocontrol Központi Útvonaldíj Iroda (Central Route Charges Office – CRCO) a tagországok repülési adatszolgáltatásai alapján számlázza a légitársaságok felé az általuk végrehajtott repülésekkel kapcsolatos légitársasági díjakat, beszedi azokat, majd átutalja a légitársaságoknak. Mindezen tranzakciókról részletes nyilvántartást vezet, amelyet a tagállamok részére havi rendszerességgel titkosított internetkapcsolaton keresztül elérhetővé tesz. Ezen tevékenység után az útvonalirányítás (en route) esetében minimális adminisztrációs díj kerül felszámításra, amelyet az adott repülésekkel kapcsolatos útvonaldíjon felül a légitársaságok megfizetnek a havi kiszámlázás során, a Multilaterális Egyezménynek megfelelően.

Terminálirányítás

A 2006-ban életbe lépett Léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról szóló 1794/2006/EK Rendelet (2006. december 6.) már a *terminálirányítási díjakra* (TNC) vonatkozóan is tartalmazott kötelező érvényű előírásokat, így ezen díjtételek megállapítása és elszámolása is – az útvonaldíjjal együtt - EU közösségi szabályok hatálya alá került.

A TNC díjakkal kapcsolatos követelések kezelésére pedig az Eurocontrol és Magyarország között létrejött bilaterális megállapodás alapján kerül sor, amellyel kapcsolatban a HungaroControl egy évre vonatkozóan előre meghatározott összeget fizet, és a terminál-költségalapban felszámít a légitársaságok felé.

Teljes költségmegtérítési rendszer

2005. december 31-ig a HungaroControl légitársasági szolgáltatással kapcsolatos költségei az útvonalhasználati díjakon keresztül térültek meg. A 2006. január 1-jével bevezetésre került terminálirányítási díjra vonatkozó 116/2005. (XII.27.) GKM rendelet rendelkezése szerint a közelkörzeti díjat a 2006. évtől kezdődően, négy év alatt fokozatosan 100%-ra emelt mértékben kellett megfizetni. A bevezetési időszak alatt a terminálirányítási üzletág költségei fokozatosan kerültek kivonásra az útvonalirányítás költségalapjából.

A bevezetési időszakot követően, 2010. évtől kezdődően sor került az önálló útvonalirányítási (en route) és terminálirányítási (TNC) költségalapok meghatározására.

2011. december 31-ig a légitársasági szolgáltatás költségei az úgynevezett „teljes költségmegtérítési rendszer” keretein belül térültek meg.

A „teljes költségmegtérítési” elszámolási rendszer sajátossága, hogy az egységdíjtétel meghatározásához előzetesen meg kell határozni a következő évre várható forgalom és a szolgáltatás nyújtásához szükséges költségek nagyságát, azonban a forgalom tényleges alakulása, illetve a tényleges költségek nagysága a tervezettől mindig eltér, így az egyes tagállamok esetében a költségek teljes megtérülése adott évre vonatkozóan nem érhető el

teljes pontossággal. Bizonyos években bevételhiány, máskor bevételtöbblet keletkezik. A hiány és a többlet kiegyenlítése az úgynevezett „kiigazító mechanizmus” alkalmazásával történik, melynek keretében az adott év (n) bevételének hiánya/többlete elszámolásra kerül, ettől eltérő tagállami szándék hiányában – főszabály szerint az „n+2”-ik évben az egységdíjtétel kalkulációja során. Az adott évben keletkező bevételi többlet/hiány árbevétel a mérlegben elhatárolásra kerül, majd n+2 évben kerül feloldásra.

A teljes költségmegtérülés rendszerét 2012. január 1-től az útvonalirányítási szolgáltatás (en route) esetében felváltja a *teljesítményrendszer*, amely bizonyos paraméterek mentén kockázati (költség- és forgalomkockázat) elemeket vezet be a díj meghatározása során. Ez azt jelenti, hogy a tervtől való meghatározott eltérések többé nem számolódnak el automatikusan, hanem a Társaság egyes kockázatokat már maga visel, annak költségei őt terhelik, illetve ő rendelkezik az extra bevételekkel. A teljes költségmegtérülés rendszerében keletkezett egyenlegeket a teljesítményrendszer keretein belül továbbra is el lehet számolni/meg lehet téríteni. A terminálirányítási szolgáltatás tekintetében a vonatkozó uniós jogszabályok alapján legkésőbb 2015-től a TNC üzletág is a teljesítményrendszer hatálya alá kerül.

A légiforgalmi díjakból származó összeg a Társaság árbevételeinek több, mint 99,5 %-át képviseli.

1.3 A SZÁMVITELI POLITIKA ISMERTETÉSE

1.3.1 Az éves beszámoló készítése

A HungaroControl Zrt. a többször módosított, számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (Számviteli törvény, a továbbiakban: Szt.) alapján könyvvezetésében a kettős könyvvitelt alkalmazza, és éves beszámolót készít december 31-i fordulónappal. Ez a Számviteli törvényben rögzített mérlegből, eredménykimutatásból, és cash flow kimutatást is tartalmazó kiegészítő mellékletből áll. Az éves beszámolóval egyidejűleg a Társaság üzleti jelentést is készít.

A mérlegkészítés időpontját a Társaság az üzleti évet követő év március 15. napjával határozza meg. A Társaság üzleti éve a naptári év.

A Társaság „A” típusú mérleget készít. A Társaság az eredménykimutatását összköltség eljárással „A” típus szerint állítja össze. A Társaság nem él a Szt. által biztosított összevonási, részletezési lehetőségekkel, azaz mérlegében, eredménykimutatásában sorokat nem von össze, új sorokat nem szerepeltet.

A Társaság könyveit forintban vezeti, az éves beszámoló pénzneme a forint. Az Eurocontrol részére készítendő költségelszámolás is forintban készül.

A Társaság az Szt. 155.§. 2) alapján könyvvizsgálatra kötelezett.

1.3.2 Alkalmazott értékelési eljárások és módszerek

A Társaság az eszközeit és a forrásait a Számviteli törvénynek megfelelően egyedileg értékeli.

A tárgyi eszközöknél és immateriális javaknál az egyedi értékelés egyedi és csoportos nyilvántartásra épül. Csoportot képeznek azok az eszközök, amelyek fajta, hasznosítási cél, üzembe helyezési időpont, beszerzési érték, illetve előállítási költség, költséghely és felelős megőrző szempontjából azonosnak tekinthetők.

A terv szerinti és a terven felüli értékcsökkenési leírás módjára, az értékvesztés elszámolásának és visszairásának eseteire, valamint az egyes tárgyi eszközök esetében a leírási kulcsok meghatározására vonatkozó részletes szabályokat az Amortizációs politika tartalmazza.

A befektetett pénzügyi eszközök között a tulajdoni részesedés nyilvántartásba vételének időpontja: részvény, üzletrész vásárlása esetén a tulajdonjog megszerzés időpontja. A tulajdonjog megszerzésének időpontja alapítás, tőkeemelés esetén a tulajdoni részesedés cégjegyzékbe való bejegyzésének dátuma. A tartós tulajdoni részesedést jelentő befektetések értékelése egyedileg, mérlegelt átlagár alapján történik. A mérleg fordulónapján értékvesztést számol el a Társaság, ha:

- a tőzsdén és egyéb tőkepiacon jegyzett részesedés esetében – kellően aktív piac esetén – a jegyzés árfolyam tartósan és jelentősen a könyv szerinti átlagos árfolyam alá csökken (a leértékelés a mérlegkészítés időpontjában érvényes jegyzési átlagárfolyamra történik),

- nem jegyzett részesedés esetén a Társaság részesedésére jutó saját tőke értéke tartósan és jelentősen a könyv szerinti érték alá csökken (az értékvesztést a részesedésre jutó saját tőke összegéig számolja el).

Leányvállalatnak vagy közös vezetésű vállalkozásnak minősülő befektetés esetében a részesedés (üzleti- vagy cégértékkel, illetve a vállalkozásnak adott kölcsönrel korrigált) értéke a befektetés realizálható értékével kerül összevetésre. Amennyiben a részesedésre jutó saját tőke összege alacsonyabb, mint a részesedés üzleti- vagy cégértékkel, illetve a vállalkozásnak adott kölcsönrel korrigált könyv szerinti értéke, meghatározásra kerül a részesedés realizálható értéke. Értékvesztés elszámolására akkor kerül sor, ha

- a realizálható érték tartósan alacsonyabb, mint a részesedés üzleti- vagy cégértékkel korrigált, illetve a befektetés részére adott kölcsönrel növelt könyv szerinti értéke; és
- a részesedés jövőbeli üzleti kilátásai vagy a működésével kapcsolatos stratégiai tényezők sem támasztják alá a befektetés megtérülését.

A befektetett pénzügyi eszközök között nyilvántartott egyéb, nem kereskedési célúnak minősített *értékpapírok* bekerülési értéke: a vételár, illetve a szerzési érték. Az azonos nemű, több beszerzésből származó értékpapírok elidegenítése, bevonása során a könyv szerinti érték csökkentése FIFO módszerrel történik. Abban az esetben, ha a könyvekben szereplő befektetett pénzügyi eszköz piaci értéke tartósan a könyv szerinti érték alá csökken, a Társaság értékvesztést számol el a piaci érték szintjéig. Az értékvesztést a pénzügyi ráfordítások között kell elszámolni. A Társaság egyedileg minősített lényeges eszközei azok, amelyek a mérleg sor 20%-ának értékét képezik és nagyobbak 5 000 ezer Ft-nál, továbbá minden, egyedileg lényegesnek minősített eszköz.

A *készleteket* egyedileg értékeli a Társaság. Egyedi értékelésnek minősül a csoportosan nyilvántartott, azonos paraméterekkel rendelkező eszközök átlagos beszerzési áron történő értékelése is. A Számviteli törvény szerinti bekerülési értéket a vásárolt anyagok, áruk esetében mérlegelt átlagáras eljárással határozza meg. A Társaság a vásárolt készletek beszerzési árát csökkenti:

- ha a készlet nem felel meg a készletekre vonatkozó előírásoknak (szabvány, szállítási feltételek, szakmai előírás, stb.), az eredeti rendeltetésének, vagy megrongálódott, vagy
- ha a készlet eredeti állapotában nem következett be változás, azonban a Társaság a tevékenységének, az alkalmazott technológiának vagy a piaci körülményeknek a megváltozása miatt a készletet nem tudja az eredeti céljának, rendeltetésének megfelelően felhasználni, és emiatt feleslegessé válik.

Ekkor a készlet értékének csökkenését – a különbözetnek értékvesztéskénti elszámolásával – a becsült eladási ár szintjéig kell elszámolni.

A mérlegben a követelést az elfogadott, az elismert összegben, illetve a már elszámolt értékvesztéssel csökkentett, az értékvesztés visszaírt összegével növelt, könyv szerinti értéken kell kimutatni. A vevők, és adósok egyedi minősítése alapján az üzleti év mérleg fordulónapján fennálló és a mérlegkészítés időpontjáig pénzügyileg nem rendezett követelésnél (ideértve a hitelintézetekkel, pénzügyi vállalkozásokkal szembeni követeléseket, a kölcsönként, az előlegként adott összegeket, továbbá a bevételek aktív időbeli elhatárolása között lévő követelésjellegű tételeket is) értékvesztést számolunk el – a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján – a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbözet összegében, ha ez a különbözet tartósan mutatkozik és jelentős összegű. A Társaság a minősítést a mérlegkészítés időpontjában rendelkezésre álló információk alapján végzi, amelynek során

megbecsüli a követelés befolyásának várható százalékát. A minősítés során a követeléseket, kölcsönöket, előlegeket: problémamentesnek / határidőn túlinak / kétesnek / illetve behajthatatlannak minősítjük.

Problémamentes az a követelés, amely esetében egyrészt a fizetési határidő még nem járt le, másrészt a határidőre történő pénzügyi teljesítést – információink, ismereteink szerint – semmilyen körülmény nem gátolja.

Határidőn túli követelésnek minősül az a követelés, amelynél a megállapodás (szerződés, számla) szerinti, vagy egyéb jogszabály alapján előírt fizetési határidő lejárt.

Kétesnek akkor tekinthető a követelés, ha annak realizálása az időpont, illetve az összecszerűség tekintetében a megismert körülmények miatt bizonytalanná vált.

Behajthatatlannak a Szt. 3.§ (4) 10. pontja alapján minősíthető a követelés.

A mérleg fordulónapon fennálló határidőn túli, valamint a kétesnek minősített követelések után, a vevők, adósok egyedi minősítése alapján elszámolandó értékvesztés mértéke: a követelés könyv szerinti értéke és a követelés várhatóan megtérülő összege közötti – veszteségjellegű – különbség összegében, ha ez a különbség tartósan mutatkozik és jelentős összegű. Az értékvesztés számviteli elszámolása szempontjából Társaságunk vevőnként, adósokként együttesen kisösszegűnek tekinti a 100 ezer Ft-ot meg nem haladó követeléseket. Az értékvesztés összege a csoportosan együttesen is kisösszegű követeléseknél az adós könyv szerinti értékének arányában kerülhet meghatározásra. Az értékvesztést egyéb ráfordításként számoljuk el.

Amennyiben a vevő, az adós minősítése alapján a követelés várhatóan megtérülő összege tartósan és jelentősen meghaladja a követelés könyv szerinti értékét, a különbözettel a korábban elszámolt értékvesztést visszairással csökkentjük.

A Magyarország légterében végrehajtott repülések részére nyújtott légiforgalmi szolgáltatásokkal kapcsolatban a *légitársaságokkal szemben felmerülő követeléseinket* az Eurocontrol Központi Útvonaldíj Iroda (CRCO) kezeli, ő számolja ki, számlázza ki és szedi be a légtér igénybevételéért fizetendő díjakat. A követelések kezelésének keretein belül a CRCO tesz javaslatot a behajtásra teendő intézkedésekre. Az esedékes összeg behajtásával kapcsolatban vagy az Eurocontrol vagy az Eurocontrol kérésére egy Szerződő Állam indíthat peres eljárást. A behajtást vagy peres, vagy peren kívüli eljárással kell végrehajtani. Az Eurocontrol a vevő minősítése alapján listát készít az aktív légtérhasználók kétes kintlévőségeiről. A fizetéseképtelen, csődeljárás alatt lévő légtérhasználók kintlévőségeire 75 %-os, a fennmaradó kétes követelésekre pedig 50 %-os értékvesztés kerül elszámolásra.

A korosító táblában többi jogcímen megjelenő kintlévőség esetében a rendelkezésre álló ismeretek, vevő minősítése alapján egyedi mérlegelés alapján kerül meghatározásra az értékvesztés mértéke.

Azon díjtartozások, amelyek az Eurocontrol Pénzügyi szabályzata alapján behajthatatlan követelésnek minősülnek, kivezetésre kerülnek a CRCO követelés nyilvántartási rendszeréből. Ez azonban nem jelent lemondást az adott követelésről. A következő követelések kerülhetnek leírásra:

- A behajtandó összeg alacsonyabb, mint a követelésbehajtás becsült költsége, kivéve, ha az adós még mindig használja a díjköteles szolgáltatást.
- Az adóst az illetékes bíróság csődbementnek vagy fizetéseképtelennek nyilvánítja, és/vagy a bíróság olyan értesülést szerez, hogy az adós vagyona nem elegendő az Eurocontrol (mint biztosítás nélküli hitelező) követeléseinek kiegyenlítésére.
- Az illetékes bíróság nem ad engedélyt csődvédelemre.
- Az adóst törölték felszámolási eljárás nélkül a cégnyilvántartásból.

- Az adós vagyontárgyait bírósági eljárás nélkül pénzzé tették, és a felszámoló bizonyítani tudja, hogy a nettó vagyon nem elegendő az Eurocontrol követeléseinek kiegyenlítésére.
- Az adós nem kutatható fel.

A 20 000 euró alatti követelések leírását a CRCO igazgatója évente saját hatáskörben engedélyezheti. A 20 000 euró feletti követelések leírására vonatkozó javaslat évente beterjesztésre kerül az Eurocontrol tagországi vezetőinek ülése, az Enlarged Committee elé elfogadásra.

Útvonal-használati díj és terminál-navigációs díj esetében az Eurocontrol által leírásra kerülő tételeket a HungaroControl Zrt. is leírja.

A behajthatatlannak minősített követelések nem képezik az értékvesztés elszámolásának alapját, azokat - legkésőbb mérlegkészítéskor - a mérlegkészítéskor rendelkezésre álló információk alapján egyéb ráfordításként le kell írni. Behajthatatlan követelést a mérlegben nem mutatunk ki.

A forgóeszközök közt nyilvántartott értékpapírokat, melyeket a Társaság nem kereskedési célú pénzügyi instrumentumként minősít, beszerzési értékükön (vétélár) vesszük nyilvántartásba. A Társaság által választott egyedi beszerzési áras nyilvántartás beszerzési árai: vétélár, sajátos bekerülési értékek. Az azonos nemű, több beszerzésből származó értékpapírok elidegenítése, bevonása során a könyv szerinti érték csökkentése FIFO módszerrel történik, vagyis az először beszerzett eszközök könyv szerinti értéke kerül először kivezetésre. A kamatozó értékpapír bekerülési (beszerzési) értéke nem tartalmazza a felhalmozott kamat összegét. Minden olyan gazdasági eseményt, melynek hatása a mérlegkészítésig ismertté vált és a mérleg fordulónapon meglévő eszközöket érinti az értékelés során figyelembe vesszük.

A Társaság a valutapénztárba bekerülő *valutát*, a deviza számlára kerülő *devizát*, a külföldi pénzügyi értékre szóló *követelést*, *befektetett pénzügyi eszközt*, *értékpapírt*, illetve *kötelezettséget* a bekerülés napjára, illetve a teljesítés napjára vonatkozó, Magyar Nemzeti Bank által közzétett, hivatalos devizaárfolyamon számítja át forintra.

A beruházásokhoz kapcsolódó devizakészlettel nem fedezett devizahitelek, devizakötelezettségek évközi realizált és év végi nem realizált árfolyam-különbözeteit a Társaság a beruházások értékének részeként számolja el.

A Társaság az európai közösségi szabályozáshoz való közelítés érdekében alkalmazza a *kereskedési célú pénzügyi instrumentumok*, valamint a *fedezeti célú származékos ügyletek* körére a valós értékelés elvét. Az értékesíthető pénzügyi eszközök esetében a Számviteli Törvény lehetőséget ad a valós értékelés alkalmazására, ezzel a lehetőséggel a Társaság nem él. A Társaság csak olyan pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek, illetve ügyletek esetében alkalmazza a valós értéken történő értékelést, amelyek esetében a valós érték megbízhatóan meghatározható. A valós értéken történő értékelést a havi és éves zárások során, a mérleg fordulónapján fennálló információk alapján végzi el.

A fedezeti célú származékos ügyletek értékelése valós értéken történik. A valós érték megállapítása az alábbiak alapján történik (a felsoroltak egyben sorrendet is jelentenek abban az esetben, ha egy adott instrumentum valós értéke több módon is megállapítható):

- tőzsdei jegyzési ár, kellően aktív piac esetén;
- tőzsdén kívüli piaci ár, amely a partner értékelése (Mark-to-Market érték) vagy független felek szabad megállapodása alapján, illetve korábbi tranzakciókkal, árajánlatokkal megfelelően alátámasztva a piaci értékítéletet az értékelés időpontjában megbízhatóan jelzi. A piaci érték a hozamgörbék alapján a várható pénzmozgások diszkontált nettó jelenértékével

egyezik meg. Amennyiben ilyen érték rendelkezésre áll, az jobb becslést nyújt a valós értékhez, mint a spot árfolyamok, mivel figyelembe veszi a piac jövőre vonatkozó objektív előrejelzéseit is;

- a pénzügyi instrumentum összetevőinek a piaci ára alapján számított érték;
- a pénzügyi értékelések során rendszerint használt értékelési eljárásokkal (pl. pénzáramok diszkontált jelenértéke), külső premisszák alkalmazásával számított érték mérleg fordulónapján fennálló piaci értékviszonyok alapján.

1.3.3 Amortizációs politika

A Társaság a tárgyi eszközöket és az immateriális javakat a Szt. szerinti bekerülési értéken értékelte, csökkentve a Számviteli Politika alapján meghatározott értékcsökkenés összegével. A terv szerinti értékcsökkenés megállapítása, elszámolása a maradványértékkel csökkentett bekerülési érték alapján lineáris leírással történik az üzembe helyezés, használatba vétel napjától.

Immateriális javak

A hasznos élettartam, valamint a maradvány érték megállapítása amortizálható eszközöknél egyedileg történik. A Szt. 3.§ (4) bekezdés 6. pontjában foglaltak szerint a maradványérték nulla is lehet. Társaságunknál nulla a maradványérték abban az esetben, ha annak értéke valószínűsíthetően nem jelentős, értéke nem éri el az aktivált bruttó érték 20%-át, illetve az 1 ezer Ft-ot.

Társaságunknál az immateriális javak értékcsökkenési szabályai csoportonként az alábbi:

Megnevezés	Vagyoni értékű jogok	Üzleti vagy cégérték	Szellemi termékek	Kísérleti fejlesztés	Alapítás-átszervezés
Számviteli Politika szerinti leírási kulcs	- licence alaptevékenységhez: 20%,	20%	- szoftver alaptevékenységhez: 20%	0%	30%
	- egyéb tevékenységhez: 33%		- egyéb tevékenységhez: 33%		

5 000 ezer Ft bruttó érték feletti eszközök esetén a várható élettartam meghatározására egyedileg kerül sor. A terv szerinti értékcsökkenés megállapítása, elszámolása a jelentős maradványértékkel csökkentett bekerülési érték alapján lineáris leírással történik az üzembe helyezés, használatba vétel napjától. Az értékcsökkenés elszámolására havonta kerül sor a tárgyhónap utolsó napjával.

Negatív üzleti vagy cégértéket a Társaság a könyveiben nem mutat ki.

Tárgyi eszközök

A tárgyi eszközöket beszerzési, előállítási költségen, illetve apportértéken kell állományba venni. A Bekerülési érték meghatározása az Eszközök és Források értékelési szabályzatának megfelelően történik. A Társaságnál önálló címként került rögzítésre, mely munkák minősülnek beruházásnak, karbantartásnak, illetve felújításnak. A 100 ezer Ft egyedi beszerzési értéket meg nem haladó tárgyi eszközök értékcsökkenése a használatba vétel időpontjában, egy összegben kerül elszámolásra.

Megnevezés	Ingtalan	Műszaki berendezés	Egyéb berendezés
Számvetési Politika szerinti leírási kulcs	- saját, és vagyonezésbe átvett épület és kapcsolódó vagyoni értékű jog: 2,5%	- termelő műszaki gép-berendezések: 14,5%	- általában: 14,5%
	- saját és vagyonezésbe átvett egyéb építmény és kapcsolódó vagyoni értékű jog: 2,5%	- számítástechnikai műszaki gép-berendezések: 33%	- egyéb járművek: 20%
	- idegen tulajdonon végzett beruházás: 6%	- hírközlő műszaki gép-berendezések: 14,5%	- irodai, igazgatási számítástechnikai eszközök: 33%
		- bútorok: 10%	- irodai, igazgatási bútorok: 10%
		- egyéb műszaki gép-berendezések: 14,5%	- irodai, igazgatási ügyvitel-technikai eszközök: 33%
		- termelésben, szolgáltatásban közvetlenül résztvevő járművek: 20%	- egyéb irodai, igazgatási, jóléti berendezés, felszerelés: 14,5%

5 000 ezer Ft bruttó érték feletti eszközök esetén a várható élettartam meghatározására egyedileg kerül sor. A 100 ezer Ft egyedi beszerzési értéket meg nem haladó tárgyi eszközök értékcsökkenését a használatba vétel időpontjában, egy összegben kell elszámolni. A terv szerinti értékcsökkenés megállapítása, elszámolása a jelentős maradványértékkel csökkentett bekerülési érték alapján lineáris leírással történik az üzembe helyezés, használatba vétel napjától. Az értékcsökkenés elszámolására havonta kerül sor a tárgyhónap utolsó napjával. Az Eurocontrol által javasolt intervallumokon belül az erkölcsi avulás tekintetében az adott szakterület által becsült használati idő alapján kerül megtervezésre az értékcsökkenés.

A terv szerinti értékcsökkenési leírást megváltoztatja a Társaság, amennyiben az eszközöknél az évenként elszámolásra kerülő értékcsökkenés megállapításakor figyelembe vett körülményekben (bruttó érték, hasznos élettartam, rendeltetésszerű használat) lényeges változás következett be. Lényegesnek tekinthető az a változás, amelynek hatására az egyedi eszköz hasznos élettartama legalább (+/-) 2 évvel, de az éves értékcsökkenési leírás összege minimum 1 millió forinttal megváltozik.

A Társaság nem számol el terv szerinti értékcsökkenést azokra az eszközeire, amelyeknek értéke a használat során nem csökken.

Terven felüli értékcsökkenést számol el a Társaság, ha a vagyoni értékű jog a várható leírási időn belül csak korlátozottan vagy egyáltalán nem érvényesíthető, ha a szellemi termék és a tárgyi eszköz hiányzik, megrongálódott vagy megsemmisült, ha az immateriális javak és tárgyi eszközök piaci értéke tartósan és jelentősen alacsonyabb a könyv szerinti értéknél.

Az elszámolt piaci értékelésen alapuló terven felüli értékcsökkenést visszairja, ha az alacsonyabb értékelés okai már nem, vagy csak részben állnak fenn. A Társaság visszairást csak az eszközök év végi értékeléséhez kapcsolódóan számol el.

1.3.4 Céltartalék képzési szabályok

A Társaság az adózás előtti eredmény terhére céltartalékot képez a várható kötelezettségekre, illetve a várható jövőbeni költségekre.

Céltartalék képzés a várható kötelezettségekre

A *le nem zárt peres ügyletekből* származó várható kötelezettségek fedezetére céltartalék képzésre kerül sor a várható összegben (a perérték és a per várható kimenetelének függvényében meghatározott arány alapján), abban az esetben, ha a mérlegkészítéskor valószínűsíthető, hogy a Társaságnak pénzügyi kötelezettsége keletkezik a jogvita lezárásakor.

A Társaság céltartalékot képez a *hosszú távú munkavállalói juttatásokkal* - a munkavállalók törzsgárda tagságával és az irányítói életpálya modellel - *kapcsolatos biztos jövőbeni kötelezettségek fedezetének biztosítására*. Az így megképzett és beállított céltartalék képzés a Kollektív Szerződés, szakszervezetekkel kötött hosszú távú megállapodások és jogszabályon alapuló azon juttatásokat öleli fel, amelyek az Szt. 41. §-a alapján a tárgyévi mérlegfordulónapon valószínű vagy bizonyos, hogy fennállnak, de összegük vagy esedékességük időpontja még bizonytalan.

A céltartalék meghatározása aktuáriusi számítás alapján, a meglévő dolgozói állomány korának és juttatási körének megfelelően, a mintegy 40 éves életpályamodell figyelembevételével történt. A juttatásokra kimutatott biztos jövőbeni kötelezettségek értéke a magyar számviteli előírásoknak megfelelően nem a diszkontált értéken került elszámolásra.

- A munkavállalók részére biztosított nyugdíjazási jutalom fedezetére. A céltartalék összege aktuáriusi számításokkal specifikus pénzügyi feltételezések figyelembe vételével kerül meghatározásra.
- A hosszabb idő óta a Társaságnál dolgozó munkavállalók elismerését szolgáló törzsgárda jutalom fedezetére.
- A „hűségjutalom” fedezetére: a Társaságnál, illetve annak jogelődjéinél munkaviszonyban töltött évek alapján hűségjutalom illeti meg a dolgozót a következő kerek évfordulók elérésekor az alábbi táblázat szerint:

Évek a belépés óta	Javadalmazás
10	a mindenkori minimálbér és a munkavállaló havi alapbérének 10 %-a
15	a mindenkori minimálbér másfélszerese és a munkavállaló havi alapbérének 15 %-a
20	a mindenkori minimálbér kétszerese és a munkavállaló havi alapbérének 20 %-a
25	a mindenkori minimálbér két és félszerese és a munkavállaló havi alapbérének 25 %-a
30	a mindenkori minimálbér háromszorosa és a munkavállaló havi alapbérének 30 %-a
35	a mindenkori minimálbér három és félszerese és a munkavállaló havi alapbérének 35 %-a
40	a mindenkori minimálbér négyszerese és a munkavállaló havi alapbérének 40 %-a
45	a mindenkori minimálbér négy és félszerese és a munkavállaló havi alapbérének 45 %-a

- A fentieken túlmenően a Társaság a 25 éves szolgálati jogviszonyt a férfiak esetében egy 120.000 Ft értékű aranygyűrűvel, míg a nők esetében egy 75.000 Ft értékű aranylánccal is elismeri.
- A törzsgárda tagságot még egy úgynevezett jubileumi jutalom is kiegészíti, amely 25 éves munkaviszony esetén a havi személyi alapbér kétszerese, 30 éves munkaviszony esetén a havi személyi alapbér háromszorosa, 40 éves munkaviszony esetén a havi személyi alapbér ötszöröse. Fontos megjegyezni viszont, hogy a fenti juttatás 2013. december 31. után már csak az irányítói jogkörben foglalkoztatott munkatársak számára jár. E változás is figyelembevételre került a kalkulációban. A Kollektív Szerződés alapján, ha nyugdíjba menetelkor nincs meg a 40 éves munkaviszony, de legalább 35 igen, akkor is jár az öt havi jutalom.
- A törzsgárda program juttatásait kiegészíti még a Kollektív Szerződés ezen passzusa: üzemi baleset, vagy foglalkozási ártalom miatt elhunyt munkavállalók családtagjai megkapják az elhunytak a halál pillanatában járó végkielégítés összegét. A végkielégítés mértéke: legalább 3 év munkaviszony esetén egy havi; legalább 5 év munkaviszony esetén két havi; legalább 8 év munkaviszony esetén három havi; legalább 10 év munkaviszony esetén négy havi; legalább 13 év munkaviszony esetén öt havi; legalább 16 év munkaviszony esetén hat havi; legalább 20 év munkaviszony esetén nyolc havi, átlagkereset. A fenti jogcímen kalkulált céltartalékot az „Üzemi baleset (aktuáriusi)” megnevezésű soron mutatjuk be.
- A Törzsgárda programban az előző évhez képest semmilyen változás nem történt.

A Törzsgárda programon kívül az irányítói munkakörben dolgozókra vonatkozik még az ún. „irányítói életpálya modell”, mely a következő szabályokat tartalmazza:

- A Kollektív szerződésben bekövetkező, a dolgozókra hátrányos változások rájuk nem vonatkoznak.
- Kapnak nyugdíjfelhalmozási támogatást, melynek összege 2012-től bruttó 420.000 Forint. (Ez egy folyamatos költség, így erre nem szükséges céltartalékot képezni, kivéve az első 5 évre vonatkozó kifizetést, mely csak a 11. év végén kerül kifizetésre.)
- A 2023. előtt nyugdíjba menő irányítók nyugdíjazásukkor nyugdíjazási támogatást kapnak, melynek összege az életkor alapján meghatározott szorzó és a havi átlagkereset hétszeresének szorzata.

Az aktuáriusi kalkuláció feltételezései:

- a létszámadatok a mérlegfordulónapon fennálló dolgozói állomány korcsoportonkénti megoszlásával, és a számított átlagos létszám és a kilépések számának korcsoportonkénti bontásával kerülnek figyelembe vételre. Átlagos éves kilépési rátaként a következő értékeket számítottuk: fizikai – 1,5%, szellemi – 3,01%.
- Korengedményes nyugdíj: jogszabályi változás miatt a korengedményes nyugdíj lehetősége 2012-től megszűnt, így a modellszámításoknál nem számoltunk korengedményes nyugdíjjal.
- Korkedvezményes nyugdíj: két munkakörben (légiirányítók és repüléstájékoztatók) a jelenlegi szabályok szerint ún. korkedvezményes nyugdíjra jogosultak a munkavállalók. Ez azt jelenti, hogy a Társaság extra járulékfizetésre kötelezett ezen munkavállalók után, ők pedig engedményes éveket szereznek. 2013-tól a korkedvezményes nyugdíj lehetősége is megszűnik, ezért a modellben figyelembe

vettük az eddig megszerzett éveket, de csak a 2012. évre. Utána már csak az öregségi nyugdíjat engedi meg a modell.

- Öregségi nyugdíj tekintetében azt feltételeztük, hogy a munkavállalók a rájuk vonatkozó öregségi nyugdíjkorhatár elérésekor mennek nyugdíjba, illetve, ha a nyugdíjba menetel halasztásával további jubileumi jutalomra lesz jogosult, akkor az első olyan időpontban megy nyugdíjba, amikor már jár neki a juttatás.
- Bérnövekedés a Társaság által a szakszervezetekkel megkötött megegyezések alapján lett figyelembe véve 2016-ig. 2017-től a 0,5% reálbér növekedést feltételezett.
- Halandóság: 2010 végén a 2003-as hivatalos, KSH által közzétett magyar, kor és nem szerinti bontású néphalandósági táblák kerültek felhasználásra. Azonban, a modell által feltételezett 5,77 halálesettel szemben lényegesen alacsonyabb értéket mutatnak a tényszámok, így a biztosítói gyakorlattal összhangban a néphalandóság 50%-ára módosítottuk a haláleseti feltételezést.
- Közteherként egyrészt a kifizetésre vetített 27%-os szociális hozzájárulási adót, másrészt a 1,5%-os szakképzési hozzájárulást veszi a Társaság figyelembe. Viszont 2012 során még a kordedvezményes nyugdíjra jogosító munkakörökben dolgozóknak járó juttatások után további 13% járulékot kell fizetni, így ezekben az esetekben 41,5% járulékteherrel számoltunk.

A kötelezettség meghatározásának módja:

a) A kötelezettség valamennyi jelenlegi munkavállalóra egyénileg került meghatározásra. A törzsgárda tagság miatti céltartalék az egyéni törzsgárda céltartalékok összege.

b) Adott munkavállaló vonatkozásában, a rá vonatkozó adatok alapján, havi pontossággal megállapítottuk, hogy melyik hónapban következik be legközelebb törzsgárda kifizetés, feltéve, hogy a dolgozó állományban marad; ez után valamennyi következő törzsgárda tagsági kifizetést figyelembe vettünk, feltéve, hogy a dolgozó állományban marad; a kifizetéseket az állományban maradás becsült valószínűségével súlyoztuk.

c) A kifizetés összegének meghatározásakor figyelembe vettük az aktuális bért, a kifizetés idejére vonatkozó várható kumulált bérindexet és a törzsgárda program szabályait.

d) A fenti három pontnak megfelelő összegből a Társaságot terhelő kötelezettség azon arányban áll fenn, ahogyan az értékelés időpontjában a már megszolgált időszak viszonyul a juttatás igénybevételéig megszolgált időszakhoz.

e) Az állományban maradásnak az alábbi feltételeit alkalmazta a modell az aktuáriusi jelentésben foglaltak szerint:

- Nem-kilépés a vállalattól;
- Életben maradás;
- Az öregségi nyugdíjkorhatár el nem érése.

f) Az adott évi kifizetést diszkontálatlanul jelenítettük meg.

g) Az előre jelzett kifizetéseket a 2012-2056 közötti évekre vettük figyelembe

Céltartalék képzés várható jövőbeni költségekre

A Társaság céltartalékot képez olyan várható, jelentős költségekre, amelyekről a mérlegfordulónapon feltételezhető vagy bizonyos, hogy a jövőben felmerülnek, de összegük

vagy felmerülésük időpontja még bizonytalan és nem sorolhatók a passzív időbeli elhatárolások közé.

A Társaság a fentiek szerint meghatározott jogcímeken képzett valamennyi céltartalékot mérlegkészítéskor – a rendelkezésre álló információk alapján – értékhatártól függetlenül felülvizsgálja, és a felülvizsgálat eredménye alapján értéküket aktualizálja.

1.3.5 Változások a Számviteli Politikában

Hosszútávú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalékok

A Számviteli Politika alapelveiben változás 2010-től a céltartalék képzése a hosszú távú munkavállalói juttatásokkal - a munkavállalók törzsgárda tagságával és az irányítói életpálya modellel - kapcsolatos biztos jövőbeni kötelezettségek fedezetének biztosítására. Mivel ilyen típusú céltartalékot a Társaság először 2010. üzleti évben képzett, az első megképzés teljes ráfordítása a 2010. évi egyéb ráfordítások között mutatkozik. 2011. évben az aktuáriusi kimutatás alapján a 2010. évben képzett céltartalékok egy része feloldásra került, míg újabb tételek megképzésre kerültek.

Visszapótlási kötelezettség fedezetére lekötött tartalék

A Társaság a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-vel fennálló vagyonkezelési szerződése és a 254/2007. (X.4.) Kormányrendelet értelmében képzendő visszapótlási tartalékot képez. A vagyonkezelésbe átvett eszközök főkönyvben szereplő nettó értéke és a kapcsolódó hosszúlejáratú kötelezettségek közötti különbség értékének megfelelő összeget az eredménytartalékból a lekötött tartalékba kell vezetni. A Társaság a 2011. évi mérlegében mutatja ki először a visszapótlási kötelezettsége értékét a lekötött tartalékok között.

Cashflow fedezeti ügyletek valós értéken történő értékelése

Lényeges változást okozott a Társaság számviteli politikájában a devizás kockázatkezelési szabályok életbelépése, és ennek nyomán a Társaság Eurocontroltól származó árbevételének cashflow fedezeti ügyletekkel történő biztosítása. Mindezekre azért volt szükség, mivel a költségalap-elszámolási rendszer vonatkozásában a „teljes költségmegtérítési rendszer” 2011. december 31. dátummal történő megszűnése, és a 2012. január 1-től életbelépő „teljesítményrendszer” miatt a Társaságra hárult - egyéb kockázatok mellett - az árfolyamkockázatok viselése. A Társaság a 2012. évben várható cashflow befolyásaira megkezdte a fedezeti ügyletek kötését. Annak érdekében, hogy a magyar számviteli törvény szerint készített beszámoló a fedezeti ügyletek bemutatásában ne mutasson lényeges eltérést az IFRS beszámolási standardok szerint elkészítendő beszámolóban történő bemutatástól, a Társaság a származékos ügyleteit a Számviteli Törvény 59/A-59/F. §-okban szereplő valós értéken történő értékelés szabályai szerint értékeli. Az említett paragrafusok szerint a pénzügyi instrumentumokat a következő csoportokba kell sorolni:

- Pénzügyi eszközöket - a törvény egyéb előírásai szerinti befektetett pénzügyi eszközzé vagy forgóeszközzé történő minősítés érintése nélkül - a következők szerint kell besorolni:
 - a) kereskedési célú pénzügyi eszközök,
 - b) értékesíthető pénzügyi eszközök,
 - c) lejáratig tartott pénzügyi eszközök,
 - d) a gazdálkodó által keletkeztetett kölcsön- és más követelések.
- Pénzügyi kötelezettségeket - a törvény egyéb előírásai szerinti minősítés érintése nélkül - a következők szerint kell besorolni:
 - a) kereskedési célú pénzügyi kötelezettségek,
 - b) egyéb pénzügyi kötelezettségek.

Ezen kategóriák közül valós értéken **kell** értékelni a **kereskedési célú pénzügyi instrumentumokat**, illetve a bekerülés időpontjában érvényes, illetve mérlegfordulónapi értékelés esetén a mérlegkészítéskor ismert valós értéken **lehet** értékelni **az értékesíthető pénzügyi eszközöket**, amennyiben valós értékük megbízható módon meghatározható. A Társaság az értékesíthető pénzügyi eszközök valós értékelését nem választja.

Az átértékelési különbözetet a saját tőkén belül, az értékelési tartalék részét képező, valós értékelés értékelési tartalékában kell kimutatni a cashflow fedezeti ügylet esetén, jellegétől függően, az ügylethez rendelt követelések, illetve kötelezettségek között kimutatott pozitív, illetve negatív értékelési különbözettel szemben, az ügylet tárgyát képező pénzügyi instrumentum aktuális értékelés napján érvényes piaci értéke (valós értéke) és kötési (határidős) árfolyama közötti különbözethez a megelőző utolsó értékelés napján érvényes piaci értéke (valós értéke) és kötési (határidős) árfolyama közötti különbözethez képest fennálló eltérése összegében (előjelének megfelelően).

A Társaság a cashflow fedezeti ügyleteket minden hónap végén értékeli. A tranzakció értékelését a valós értékelés szabályai alapján végezzük lejáratig minden hónap végén a bankok által ügyletenként közölt Mark-to-Market (MtM) értéken értékelve. A valós érték különbözet az ügylet várható eredménye:

Valós érték különbözet = kötési (határidős) ár – ügylet értékelés napjára vonatkozó piaci ára (valós értéke)

Az értékeléskor keletkezett valós érték különbözet elszámolása csak a mérleget érinti, eredményhatása nincs. A saját tőkén belül a valós értékelés értékelési tartalékként illetve a származékos ügyletek +/- értékelési különbözeteiként mutatjuk ki.

Az ügyletek zárásakor az ügyletekkel kapcsolatban a mérlegben és mérlegen kívül felvett követeléseket, kötelezettségeket és a hozzájuk kapcsolódó értékelési tartalékokat és különbözeteiket mind vissza kell forgatni. Az ügylet zárásakor keletkezett eredmény elszámolása hatékony kapcsolat esetén a fedezett ügyleten keletkezett árfolyamkülönközzel szemben nettó módon történik. Az ezen felüli nyereség/veszteség a pénzügyi műveletek nyereségét/veszteségét növeli.

II. SPECIFIKUS RÉSZ

2.1 MÉRLEGHEZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK

2.1.1 Tárgyi eszközök és immateriális javak

Immateriális javak

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31.	Záró 2011.12.31	Változás %
Vagyoni értékű jogok	89 453	20 930	-77%
Szellemi termékek	7 476 369	5 120 972	-32%
Immateriális javak	7 565 822	5 141 902	-32%

Az immateriális javak nettó értéke 32%-kal csökkent, aminek oka, hogy a legjelentősebb szellemi termék, a Matias légiforgalmi irányítórendszer szoftver 2011-ig aktivált moduljainak értékcsökkenése az 5 éves hasznos élettartamra vetítve 2011-ben meghaladta a 2 milliárd forintot. Ehhez képest 2011 folyamán az irányítószoftver fejlesztésébe történő beruházás nem történt.

A már 2010 végén is mintegy 2,8 milliárd forintértéken állományban lévő Matias Build 8 használatba vétele 2011 folyamán nem történt meg, mivel ez a rendszer az előreláthatólag 2012 folyamán elkészülő új légirányító központba kerül installálásra.

Az immateriális javak részletes állományváltozását a **4.2. sz. melléklet** tartalmazza.

Tárgyi eszközök

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31.	Záró 2011.12.31	Változás %
Ingtatlanok és kapcsolódó vagyoni értékű jogok	4 859 759	4 771 762	-2%
Műszaki berendezések, gépek, járművek	4 182 916	3 630 057	-13%
Egyéb berendezések, felszerelések, járművek	543 785	582 765	7%
Beruházások, felújítások	771 259	4 068 407	428%
Tárgyi eszközök	10 357 719	13 052 991	26%

A Tárgyi eszközök 26%-os állományváltozása a folyamatban lévő beruházások értékének tárgyévi 3,3 milliárd forintos növekedéséből származik.

A HungaroControl Zrt. 2006. évi alapításakor a tevékenység ellátásához szükséges ingatlanokat a KVI-től (Kincstári Vagyonigazgatóság) vagyonkezelésbe kapta. A kincstári vagyon részét képező, vagyonkezelésben lévő eszközök záró bruttó értéke 5.621.273 ezer forint, záró nettó értéke 4.360.243 ezer forint. (Évközi mozgásaikat a 4.3. sz. mellékletben mutatjuk be részletesen.)

A Társaság a kincstári vagyon részét képező eszközöket vagyonkezelésbe történő vételkor az egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek között kimutatott 4.558.395 ezer forint kötelezettséggel szemben vette állományba. Ezen MNV Zrt. felé fennálló hosszú lejáratú kötelezettség és a vagyonkezelt eszközök nettó értékének különbözete a vagyonkezelési szerződés értelmében a HungaroControl Zrt. visszafizetési kötelezettségét jelenti, melynek fedezetére a saját tőkén belül az eredménytartalékból 198.152 ezer forint került átvezetésre a Lekötött Tartalékok közé.

A Tárgyi eszközök 2011. évi állományváltozásait a **4.3. sz. melléklet** tartalmazza.

A Társaság üzembe helyezett eszközeire kizárólag lineáris módszerrel számol el terv szerinti értékcsökkenési leírást.

Terven felüli értékcsökkenési leírás elszámolására mindössze egy rendszer esetében került sor: A TAR2 radar működési engedélyét a hatóság 2010.12.23-i dátummal visszavonta, mivel az eszközök javításra szorultak, a javítás ideje alatt a légiforgalmi irányítás rendszerében átmenetileg nem használhatóak. A rendeltetésszerű használatból történő kivonás miatt az eszközökre a terv szerinti értékcsökkenési leírás felfüggesztésre került. Azonban, az eszközök a javítás ideje alatt is avulnak, azaz maradék hasznos élettartamuk csökken. Ennek okán 2011.évre a terv szerinti értékcsökkenéssel azonos mértékű terven felüli értékcsökkenést számoltunk el.

2011. december 31-én folyamatban lévő beruházások

adatok eFt-ban

Befejezetlen beruházások állománya		2011.12.31
a) ANS-III Épület kivitelezése	2 287 795	
b) ANS-III Konzolok, Irányítói munkahelyek	156 071	
c) ANS-III Hangkommunikációs rendszer -VCMS / VRR	443 672	
d) ANS-III ATM rádiórendszer berendezései	26 402	
e) ANS-III Új ATM rendszer hardver elemek/ radarszimulátor	423 691	
1. ANS - III. Irányítóközpont összesen		3 337 631
2. Új regionális G/G infrastruktúra		608 536
3. OLDI X-25. FMTP Konvertáló rendszer		95 810
4. Püspökladányi veszélyes hulladéktároló		3 378
5. ANS-II. épület fan-coilok átalakítása		3 965
6. Egyéb beruházások		19 087
Összes folyamatban lévő beruházás		4 068 407

1. ANS III - Új légirányító központ program

Az ANS III program és projektjei forrása:

- 20%-ban EU közösségi pénzügyi támogatás (EU TEN-T támogatott projekt)
- 80%-ban saját forrás.

Projektek bemutatása:

a) Épület-kivitelezés:

Az épület megvalósítására irányuló nyílt közbeszerzési eljárás 2011 első negyedében sikeresen lezárult, melynek eredményeképpen 2011. március 2-án a kivitelezési szerződés aláírásra került, mellyel párhozamosan megindult az épület kiviteli terveinek elkészítése és az épület fizikai megvalósítása is. A kivitelezés időtartama 450 nap, így a kivitelezési munkálatok várható befejezése 2012 májusa.

b) Konzolok (irányító pultok)

A tervezett ANS III-ba kerülő irányítói munkahelyek (konzolok) beszerzése. 2011. negyedik negyedében nyílt közbeszerzési eljárás eredményeképpen a szerződés

aláírásra került, melynek értéke: 1.389.360 euró. Az eszközök telepítésének megkezdése 2012. április hó, mely várhatóan 3 hónapon belül befejeződik.

c) Hangkommunikációs rendszer VCMS és VRRS (beszédüzemű kapcsoló központ és hangrögzítő) létesítése az új ATM-központ számára

Az előző évben az ANS I épületben üzembe helyezett hangkommunikációs rendszer (alaprendszer) beszerzése során a bővítés igényeinek felmérése megtörtént, ezek a követelmények az alaprendszer megfelelő megvalósításához szükséges mélységben már beépítésre kerültek, továbbá a tesztrendszer beszerzése az alapbeszerzés részeként megvalósult.

2010. negyedik negyedében a szerződéskötés megtörtént, befejeződött a design fázis, majd decemberben a gyári átvétel sikeresen zárult.

2011-ben a szállítónál történt a berendezések tárolása. A berendezések telepítése 2012. áprilistól kezdődik meg és várhatóan 2012 júniusáig be is fejeződik.

d) Rádiórendszer

2010-ben a specifikáció és a közbeszerzési dokumentáció elkészült, ezek után külső közbeszerzési tanácsadó bevonásával elkészült a beszerzés teljes Tender Terv Dokumentációja, ill. megindult a közbeszerzési eljárás, ami sikeresen lezárult. A szerződés aláírásra került, melynek értéke: 778.924 euró.

2011-ben megtörtént a részletes design és a kezelő személyzet oktatása. A gyári átvételi tesztekre már 2012. februárban került sor. Az eszközök telepítésének megkezdése 2012. április hó, mely várhatóan 2 hónap időtartamot vesz igénybe. 2012. első negyedében került sor a berendezések telepítéséhez szükséges frekvenciahasználati és telepítési engedélyek beszerzésére.

e) Új ATM rendszer/radarszimulátor:

Az új ATM-rendszer/radarszimulátor megvalósítása „MATIAS rendszer átalakítása az új Légiforgalmi Irányító Központ számára (ANS III) szoftver portolással, kiegészítve a szimulátor funkciók I. fázisával és a Build8 kapcsán megfogalmazott követelményekkel” megnevezésű felhívással 2009. harmadik negyedében indult. A műszaki tartalom meghatározása, a radarszimulátor specifikációjának átdolgozása a kétlépcsős szállítást (kisebb kiépítés az ANS III-ba, végleges kiépítés az ANS I-be) figyelembe véve 2009-ben befejeződött. Tárgyalásos közbeszerzési eljárás eredményeképpen 2009 végén a THALES ATM-mel kötött a Társaság szerződést. 2010. első negyedében a szállító a teljesítést megkezdte. Elkészült a „preliminary design” (előzetes rendszerterv), majd elkezdődött a „detailed design” fázis (részletes tervezés). A projekt első mérföldköve az ún. Preliminary Design (előzetes rendszerterv) 2010. március 26-án, a második mérföldkö (Detailed Design) azaz részletes rendszerterv a szerződésben előírt határidőre (2010. május 27.) teljesült. 2010 decemberében sikeresen zárult a gyári átvétel. Az ANS-III irányítóközpont építésének befejeztével a berendezések telepítése 2012. májustól kezdődik meg és várhatóan 2012 szeptemberéig be is fejeződik.

2. Regionális G/G infrastruktúra kiépítése (Részben EU TEN-T támogatott projekt, szintén az ANS III program keretében valósul meg)

A projekt célja a regionális együttműködés kapcsán kialakításra kerülő föld-föld közötti hálózattal analóg módon a HungaroControl szolgáltatási környezete helyszíneinek nagysebességű adatkapcsolati vonalakkal való, rendszerszemléletű kiépítése.

A jelenlegi, pont-pont közötti, analóg telefonvonalakon folytatott kommunikáció 2 Mb-es, digitális adatvonalakra cserélése és rendszerben való kialakítása magas fokú megbízhatóságot, átviteli sebességet, hatékony adatfeldolgozást és megfelelő tartalék megoldásokat tesz lehetővé a HungaroControl különböző telepített eszközei, berendezései között. Nagyságrenddel mérhető költségtakarékosság jelentkezik az eddigi számos vonalbérlés költségével szemben az új vonali bérlemény javára. A projekt első része 2008 végén zárult, elkészült a megvalósíthatósági tanulmány és a Társaság által más projektek (radarcseré, Remote CWP-s) kapcsán beszerzett hálózati elemek integráció vizsgálata, figyelembe véve azok költségcsökkentő hatását.

2009-ben az új hálózati struktúra és a hálózati követelmények specifikálása megtörtént. Az előkészítés során pontosításra kerültek a projekt megvalósításának célszerű beszerzési lépései.

2010-ben a 143/2004-es Korm. rendelet szerint bonyolított beszerzési eljárás sikeresen és eredményesen lezárult. A szerződés aláírásra került, így a teljesítés is megindulhatott. Az eszközök telepítése 2011-ben elkezdődött, ami az ANS III épületbe telepítéssel fejeződik be várhatóan 2012. év végéig.

3. OLDI X.25-FMTP konvertáló rendszer

Az ANS III épület kivitelezésének csúszása hatással van az új MATIAS rendszer telepítésnek lehetséges dátumára és ezzel együtt az új MATIAS FMTP képességének rendelkezésre állására. Az FMTP (Flight Message Transfer Protocol) alkalmazása egy európai uniós reguláció (EC No. 633/2007) rendelkezései szerint 2011. április 20-a után kötelező az EU tagállamaiban. Ezt a képességet a Thales-szel tavaly decemberben megkötött szerződésben a Társaság megrendelte, megvalósítása viszont az előbbieken említett okok miatt késni fog, telepítésére legkorábban 2012 őszén nyílik meg a lehetőség, valószínűsíthetően 2012 téli éles üzembe állítással.

Az uniós reguláció teljesíthetőségének érdekében 2010. második negyedében megtörtént a lehetőségek feltárása a tekintetben, hogy ha a jelenlegi MATIAS működik még 2012 végéig, akkor mi módon tudunk áttérni az FMTP alkalmazására az új rendszer nélkül. A megoldás egy új konvertáló rendszer megvalósítása.

2011-ben a megvalósításra irányuló szerződés aláírása megtörtént. A gyári átvételi tesztek sikeresen lezárultak, a hardver elemek leszállítása megtörtént, a helyszíni tesztek sikeresen befejeződtek. A hatósági engedélyeztetési eljárás lezajlott, a szomszédos országokkal az új rendszerre történő átállás 2012 tavaszától tervezett.

4. Kőrishégyi és Püspökladányi Radarállomásokon hulladéktároló építése

A beruházásra a környezetvédelmi előírások és az állomásokat körülvevő természetvédelmi területek védelme érdekében kerül sor. Az építési engedélyek, illetve a kiviteli tervek évekkal ezelőtt elkészültek, ugyanakkor a magvalósításhoz szükség van a MNV Zrt. engedélyére is. Ezen engedély a Püspökladány esetében megszületett, így a

kivitelezési munkálatok is elkészültek 2012 elején. A Kőrishgyi Radarállomás területén az építés várhatóan 2012 második felében kezdődhet meg.

5. ANS II. épület fan-coilok átalakítása

A beruházás tervezési szakasza záródott le, melynek célja az épület fűtési rendszerének modernizálása, energiafelhasználás racionalizálása. A beruházás teljes kivitelezésére az ANS III épület üzembe állítását és a költözések lebonyolítását követően, várhatóan 2013-ban kerül sor.

2.1.2 Befektetett pénzügyi eszközök

Befektetett pénzügyi eszközök között kimutatásra került a munkáltatói lakásépítési kölcsönök hosszú lejáratú része, valamint a HungaroControl Zrt. tartós részesedése kapcsolt vállalkozásban.

Befektetett pénzügyi eszközök

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31.	Záró 2011.12.31
Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban	0	6 370
Munkáltatói lakásépítési-felújítási kölcsön	1 982	1 637
Befektetett pénzügyi eszközök	1 982	8 007

Tartós részesedés kapcsolt vállalkozásban

2011. május 26-án megalapításra került a HungaroControl Zrt. és a svéd Entry Point North AB – akadémia közös vállalatként az Entry Point Central Korlátolt Felelősségű Társaság (EPC Kft.). 2011 szeptemberétől ez a cég végzi a légiforgalmi irányítók alapképzését, 2011-2012-ben egyelőre csak a HungaroControl részére. A HungaroControl Zrt. tulajdonosi részesedése az EPC Kft.-ben 49%, mindazonáltal a Társasági szerződésben megszabott szavazati jogok alapján a Társaság jogosult az EPC Kft. ügyvezetőjének kiválasztására, valamint a taggyűlés az összes lényeges üzletpolitikai kérdésben csak egyhangúan dönthet. Ezen indokok alapján a jogokat a két tulajdonos paritásos alapon gyakorolja, tehát az EPC Kft. közös vezetésű vállalkozásnak minősül. Adatait az alábbi táblázat tartalmazza:

EPC Kft.

adatok eFt-ban

	Adatok	Záró 2011.12.31
Gazdasági társaság neve	Entry Point Central Kft.	
Székhelye:	1185 Budapest Igló u. 33-35.	
Alapítás:	2011. május 26.	
Tőkeszerkezet:	Saját tőke (eFt)	26 230
	Jegyzett tőke (eFt)	1 000
Tartalékok:	Tőketartalék (eFt)	12 000
	Eredménytartalék (eFt)	0
	Mérleg szerinti eredmény (eFt)	13 230
Tulajdonosok részesedés aránya:	HungaroControl Zrt.	49%
	Entry Point North AB	51%

2.1.3 Készletek

Készletek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31.	Záró 2011.12.31	Változás %
Tartalékalkatrészek	88 319	88 319	0%
Egyéb anyagok	30 235	37 448	24%
Áruk	19	0	-
Készletre adott előlegek	1 307	416	-68%
Készletek	119 880	126 183	5%

A tartalékalkatrészek készletcsoport a püspökladányi radarállomás aktiválása után kapott tartalék anyagkészletet tartalmazza. Az egyéb anyagok között jelenítjük meg a cég működéséhez beszerzett és raktározott készleteket, melyek záróállományát a mérlegkészítéshez felvett leltár alapján számoljuk el. A készletállomány 5%-os növekedése a kézi raktárban lévő anyagok értékének növekedéséből fakad.

Készletek értékvesztése

Az elfekvő készletek értékvesztéseként az Egyéb anyagokra 4 ezer Ft-ot számoltunk el 2011. december 31-én. Az értékvesztés elszámolásának oka, hogy ezen készletek elfekvővé, vagy feleslegessé váltak.

2.1.4 Követelések

Követelések

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31.	Záró 2011.12.31	Változás %
Vevők	4 092 793	4 533 126	11%
Követelések kapcsolt vállalkozással szemben	0	1 877	-
Egyéb követelések	920 900	826 084	-10%
Követelések	5 013 693	5 361 087	7%

Követeléseink 7 %-os növekedése elsősorban a vevőköveteléseink forintban számított értékének 11%-os növekedésére vezethető vissza, ahol a növekedés mértékét mérsékelte a kisebb részarányt képviselő egyéb követelések 10 %-os csökkenése.

Vevők

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31.	Záró 2011.12.31	Változás %
Belföldi vevők	579 910	85 221	-85%
Belföldi vevők értékvesztése	-63 409	-76 826	21%
Nettó belföldi vevők	516 501	8 395	-98%
Külföldi vevők	3 865 051	5 069 390	31%
Külföldi vevők értékvesztése	-288 759	-544 659	89%
Nettó külföldi vevők	3 576 292	4 524 731	27%

A belföldi vevőkövetelések csökkenésének oka az, hogy az Eurocontrol kiszámlázásban szereplő belföldi partnereinket 2010-ben szerepeltettük a belföldi vevők között, 2011-ben azonban egyenlegük a többi légitársasággal szemben fennálló követeléssel egységesen a külföldi követelések között szerepelt. Így a belföldi vevők között megjelenő vevőkövetelések az egyéb értékesítésekből származó követeléseinket takarják, párban a rájuk képzett értékvesztés-állománnyal.

Belföldi vevőállományunkra elszámolt értékvesztés 2010. évi záróállományból feloldásra nem került sor, míg 2011. évi vevőköveteléseken további 13.417 e Ft értékvesztés elszámolása vált szükségessé a vevők egyedi minősítése alapján.

Külföldi vevőállományunk több, mint 99%-át a légitársaságokkal szemben fennálló követelésállomány jelenti:

Légitársaságokkal szembeni követelések

Megnevezés	EUR	eFt	Záróárfolyam
EuroControl követelésállomány 2010.12.31	15 569 319,79	4 339 948	278,75
2010.12.31-ig elszámolt értékvesztés:	-1 035 894,90	-288 756	278,75
Eurocontrol Nettó követelés 2010.12.31.	14 533 424,89	4 051 192	278,75
EuroControl követelésállomány 2011.12.31	16 203 985,25	5 041 546	311,13
2011.12.31-ig elszámolt Értékvesztés	-1 750 573,60	-544 656	311,13
Eurocontrol Nettó követelés 2011.12.31.	14 453 411,65	4 496 890	311,13

A fenti táblából látható, hogy a légitársaságokkal szembeni kiszámlázott követelésállományunk egyrészt Európában kifejezve is növekedett, másrészt az év végi értékelésnél használt záróárfolyam 2010. év végi záróárfolyamhoz viszonyított 32,38 forintos növekedése is jelentősen növeli a légitársaságokkal szembeni követelésink forintban kifejezett értékét. A légitársaságokkal szemben átlagosan 2 havi árbevétel összegének megfelelő követelés van nyitva – az Eurocontrol számlázási ciklusából kifolyólag. Az Eurocontrol behajtási hatékonyságának köszönhetően a légitársaságtól való követelések befolyása több, mint 98%-ban határidőben történik.

A táblából jól látható, hogy a légitársaságokkal szembeni követelésekre képzett értékvesztésünk jelentősen megnövekedett 2011-ben:

Légitársasági követeléseken elszámolt értékvesztés

adatok eFt-ban

Légitársasági követeléseken elszámolt értékvesztés	EUR	eFt	Záróárfolyam
2010. évi záróállomány	1 035 894,90	288 756	278,75
2011. évi feloldás	-267 372,35		
2011. évi képzés	982 051,05		
2011. évi záró értékvesztésállomány	1 750 573,60	544 656	311,13

A légitársaságokkal szembeni követelésekre történő értékvesztés-elszámolásra az Eurocontrol Központi Útvonal Iroda (CRCO) adósminősítése és elszámolása alapján került sor, az adósok egyedi minősítése alapján.

Az értékvesztés jelentős növekedésében szerepe volt annak, hogy az Eurocontrol minősítésén kívül figyelembe vettük azt a mérlegkészítésig kiderült a tény is, miszerint a Malév felszámolás alá került, így a vele szemben fennálló még nyitott, a decemberi repülésekből származó teljes követelésállományt behajthatatlannak minősítettük, ezért erre 100%-ban értékvesztést számoltunk el, ami csak önmagában 738.253 Eurót, azaz 229.693 ezer forintot jelent az értékvesztés év végi záró állományában.

Egyéb követelések

Egyéb követelések bemutatása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Áfa	457 660	703 668	54%
Társasági adó elszámolása	415 080	77 911	-81%
Egyéb (adók, egyéb különféle követelés, előleg)	21 418	30 125	41%
Prémium előleg	7 609	3 485	-54%
Kifizetőhely TB-vel szembeni elszámolási számla	3 110	3 345	8%
Fizetési előleg	3 925	2 152	-45%
Egyéb különféle követelések	2 774	1 826	-34%
Külföldön felszámított adó (25€) felett	1 178	1 706	45%
Munkáltatói lakásépítési-felújítási kölcsön nyújtása	1 013	1 212	20%
Helyi adók elszámolása	6 809	460	-93%
Tartozik egyenlegű szállítói követelések	43	118	174%
GKM-HC 2007.01.01 előtti kötelezettségek elszámolása	281	76	-73%
Egyéb követelések	920 900	826 084	-10%

Az ÁFA követelésünk jelentős növekedésének az oka, hogy 2011. negyedik negyedévében jelentős visszaigényelhető követelésünk keletkezett a szállítói számlákra felszámított ÁFÁ-ból. Ezek értéke elsősorban a beruházási szállítók miatt növekedett meg 2010. negyedik negyedévéhez képest.

A társasági adó követelésünk jelentős csökkenésének oka, hogy a decemberi feltöltési kötelezettség becslése 2011 évben jobban megközelítette a tényleges fizetési kötelezettséget, mint 2010 decemberében.

Az Egyéb követelések (adók, egyéb különféle követelés, előleg) 41 %-os növekedésének hátterében a szolgáltatásra adott előlegek záró állományának növekedése áll.

Mint a korábbi HungaroControl költségvetési szerv jogutódjaként funkcionáló, a közlekedésért felelős minisztérium felé fennálló követelésünk a 2011. során befolyt összeggel a következő módon változott:

adatok eFt-ban

Megnevezés	HC-NFM elszámolás
Egyenleg 2010.12.31-én	281
2011. évben költségvetési követelésekre befolyt összeg	-173
2011. évben leírt költségvetési követelésekre befolyt összeg	-32
Záró állomány 2011. 12. 31-én	76

2.1.5 Pénzeszközök

Pénzeszközök		adatok eFt-ban	
Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Pénztár	662	1 061	60%
Valuta pénztár	2 431	4 050	67%
Elszámolási betétszámla (HUF)	1 331	8 266	521%
Lekötött betétek (HUF)	10 191 003	13 534 395	33%
Devizás lekötött betétek	1 601 598	46 937	-97%
Deviza elszámolási betétszámla	1 645	9 982	507%
Pénzeszközök	11 798 670	13 604 691	15%

A Társaság pénzügyi, likviditási helyzete stabil a magas pénzeszközállománynak köszönhetően. A rendelkezésre álló pénzeszközállomány növekedése a bázis évhez képest 1.806 millió forint (+15%). Ennek elsődleges oka a 2011. évi költségalap elszámolás kapcsán képződött jelentős felülfinanszírozási egyenleg.

2011. december 31-én forint számlán meglévő összegből 13.534.395 ezer forint lekötött bankbetét. A forint pénzeszközök átlagosan lekötött állománya 98% körül mozgott mindkét pénzügyi évben. A Társaság pénzeszközeit a Befektetési Szabályzat rendelkezéseivel összhangban rövid lejáratú bankbetétekbe fektette be a likviditás- és kockázatkezelési szempontokra tekintettel. Az év végével lekötött betétek futamideje változó, 1-6 hónapos lejáratú. A banki lekötések kamata a rendelkezésre álló növekvő pénzeszközállomány, valamint a 2011 folyamán emelkedő piaci kamatlábaknak köszönhetően mintegy 41%-kal meghaladta a 2010. évi kamateredményt.

Az év végi devizakészlet 182.943 euró, melyből a lekötött összeg 150.859 euró.

A Társaság Számviteli törvény szerinti, **2011. évi Cashflow kimutatását a 4.1. sz. melléklet** tartalmazza.

2.1.6 Aktív időbeli elhatárolások

2010. és 2011. december 31-én a következő aktív időbeli elhatárolásokkal rendelkezett a Társaság:

Aktív időbeli elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Bevételek aktív időbeli elhatárolása	5 343 349	5 678 434	6%
Elszámolási egyenlegek	3 895 338	3 643 050	-6%
Felmentett repülések	1 358 637	1 843 898	36%
Kamat elhatárolások	87 488	187 487	114%
Bevételek egyéb aktív elhatárolásai	1 886	3 999	112%
Költségek, ráfordítások aktív időbeli elhatárolása	415 387	535 121	29%
Költségek, ráfordítások elhatárolása	415 387	535 121	29%
Halasztott ráfordítások	133 951	77 626	-42%
Tartozásátvállalások miatti ráfordítások elhatárolása	133 951	77 626	-42%
Aktív időbeli elhatárolások	5 892 687	6 291 181	7%

Az aktív időbeli elhatárolások tételeinek magyarázata:

Költségalap Elszámolási egyenlegek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
2007 évi TNC elszámolási egyenleg	137 671	-34 418	0	103 253
2008 évi TNC elszámolási egyenleg	593 568	-148 392	0	445 176
2009 évi TNC elszámolási egyenleg	1 389 554	-69 478	0	1 320 076
2010 évi TNC elszámolási egyenleg	473 096	0	0	473 096
2010 évi Útvonal elszámolási egyenleg	1 301 449	0	0	1 301 449
Elszámolási egyenlegek	3 895 338	-252 288	0	3 643 050

A kiegészítő melléklet **1.2 pontjában** részletesen bemutatott **Eurocontrol speciális elszámolási rendszer** értelmében a légiforgalmi díjak elszámolása 2011-ig az ügynevezett "teljes költségmegtérülési" elszámolási rendszeren belül történt. Ezen rendszer sajátossága, hogy az egységdíjtétel meghatározásához kalkulált forgalom tényleges alakulása, illetve a tényleges költségek nagysága a tervezettől eltér, így az egyes tagállamok esetében a költségmegtérülés adott évre vonatkozóan nem érhető el teljes pontossággal. Bizonyos években bevételhiány, máskor bevétel-többlet keletkezik. Ezt az éves egyenleget nevezük speciális elszámolási egyenlegnek, mellyel az adott évi árbevételünket „kiigazítjuk.” A hiány és a többlet kiegyenlítése az ügynevezett „kiigazító mechanizmus” alkalmazásával történik, melynek keretében az adott év (n) bevételének hiánya/többlete elszámolásra kerül – ettől eltérő tagállami szándék hiányában – főszabály szerint az „n+2”-ik évben az egységdíjtétel kalkulációja során. Ezen általában alkalmazott elvtől való eltérésre példa a terminálirányítási üzletág elhatárolt ún. „alulfinanszírozási” egyenlegei, melyeket több évre eltolva állít be a Társaság a költségalapba, a fenti táblából jól látható módon úgy, hogy a 2007-2008-as egyenlegek feloldása 2010-2011 során kezdődött meg. 2010. évi útvonal-alulfinanszírozási egyenlegünk érvényesítése 2012-től kezdődik majd meg.

Felmentett repülések elhatárolt bevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
2008 évi felmentett repülések	371 133	0	0	371 133
2009 évi felmentett repülések	471 488	0	0	471 488
2010 évi felmentett repülések	516 016	0	0	516 016
2011 évi felmentett repülések	0	0	485 261	485 261
Felmentett repülések	1 358 637	0	485 261	1 843 898

A léginavigációs szolgálatok közös díjszámítási rendszerének létrehozásáról szóló 2006. december 6-i 1794/2006/EK bizottsági rendelet (a továbbiakban: Bizottsági Díjrendelet) 9. cikk (4) bekezdése alapján a léginavigációs díjak fizetése alól felmentett repülések költségeit a léginavigációs szolgáltató részére a tagállamoknak meg kell téríteni.

A 1086/2010. (IV.9.) Kormányhatározat a magyar légtér igénybevételéért fizetendő díjak fizetésével és a léginavigációs szolgálat biztosításának költségeivel összefüggő feladatokat szabályozza. A nevezett kormányhatározat alapján a 2008-2009. évi felmentett repülések díját 2011-ben kellett volna megtérítenie az érintett Minisztériumoknak (ezen tételek megtérítésére vonatkozó megállapodások aláírására azonban a beszámoló elkészültéig nem került sor), a 2010. évi felmentett repülések díjának megtérítésére 2012-ben, a 2011. évi felmentett repülések költségeinek megtérítésére pedig 2013-ban kell, hogy sor kerüljön.

Általános szabályként a Kormányhatározat a felmentett repülések költségeinek évenkénti megállapítását és megtérítését írja elő. A felmentett repülések díjszámítása az Eurocontrol által a HungaroControl részére külön igazolt szolgáltatási egység számok alapján az auditált költségalap elszámolás során keletkező egy szolgáltatási egységre jutó költségek figyelembevételével történt.

A felmentett repülések egyéb bevételként elszámolt összege 2010. és 2011. év vonatkozásában a következő táblázatban felsorolt jogcímek szerint történt:

Felmentési jogcímek	2010		2011	
	Repülési egység	Érték (ezer Ft)	Repülési egység	Érték (ezer Ft)
Útvonalirányítás – jogcímenként				
Körrepülések	350,49	3 825	272,02	2 970
Két tonna alatti légi járművek	405,51	4 425	391,05	4 270
Tagállamok Katonai repülései	7 821,44	85 356	7 631,65	83 338
Navigációs berendezések kalibrálása	11,68	127	20,31	221
Kutató- Mentő repülések	18,38	201	2,60	28
Diplomáciai repülések	1 292,27	14 103	1 593,95	17 406
Nem tagállamok mentesített katonai repülései	35 698,22	389 579	32 888,18	359 139
Egyéb	11,64	127	0	0
Útvonalirányítás- Felmentett repülések	45 609,63	497 743	42 799,76	467 373
Terminálirányítás – jogcímenként				
Körrepülések	84,97	8 412	53,82	4 716
Két tonna alatti légi járművek	10,61	1 050	7,59	665
Tagállamok Katonai repülései	30,50	3 019	84,70	7 421
Diplomáciai repülések	16,64	1 648	16,14	1 414
Nem tagállamok mentesített katonai repülései	41,86	4 144	41,91	3 672
Terminálirányítás - Felmentett repülések	184,58	18 273	204,16	17 888
Felmentett repülések Összesen	45 794,21	516 016	43 004,92	485 261

Kamat elhatárolások

Kamat elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
2010 évet érintő kamat elhatárolások	87 488	-87 488	0	0
2011 évet érintő kamat elhatárolások	0	0	187 487	187 487
Kamat elhatárolások	87 488	-87 488	187 487	187 487

A megnövekedett rendelkezésre álló pénzeszköz állomány jelentős hányada 2011. december 31-én lekötött bankbetétként szerepel. Ezen lekötött betétek kamatát tartalmazza a fenti táblázat. Az év végi kamat elhatárolás növekedésének az oka a nagyobb lekötött betétállomány, valamint a piaci kamatlábak 2010. év végéhez számított növekedése.

A bevételek egyéb aktív elhatárolásai között költségek ellentételezésére kapott egyéb juttatás, valamint kapott késedelmi kamatok szerepelnek:

Bevételek egyéb aktív elhatárolásai

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
2010 évet érintő elhatárolások	1 886	-1 886	0	0
2011 évet érintő elhatárolások	0	0	3 999	3 999
Bevételek egyéb aktív elhatárolásai	1 886	-1 886	3 999	3 999

Költségek és ráfordítások elhatárolása 2010. és 2011. december 31-én:

Költségek, ráfordítások elhatárolása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
Anyagjellegű ráfordítások	404 012	-403 924	504 439	504 527
Személyi jellegű ráfordítások	11 375	-11 375	30 594	30 594
Költségek, ráfordítások elhatárolása	415 387	-415 299	535 033	535 121

Az anyagjellegű ráfordítások között azok a költségek szerepelnek, melyek tárgyidőszakban kerültek számlázásra, de következő időszak költségeit terhelik. Ilyenek többek között a folyóirat előfizetések, on-line szolgáltatások, ingatlanok bérleti díjai, szoftvertámogatások, biztosítási díjak, tagdíjak. Az anyagjellegű ráfordítások elhatárolás állománya 25%-al nőtt. A növekedés oka az Eurocontrol tagdíj és a felelősségbiztosítások 2011 és 2012 évek közötti díjának növekedése. Csökkentőleg hatott, hogy az irodai szoftver rendszertámogatási szerződés 2011 évben lejárt. Ezáltal a 2011 évi záró anyagjellegű ráfordítás állomány nem tartalmazza a 2012 évet érintő rendszertámogatási díjat.

A személyi jellegű ráfordítások aktív időbeli elhatárolásai között azok a tárgyévben számfejtett költségek szerepelnek, melyek a következő időszak költségeit terhelik. Ilyenek többek között azok a munkaviszony megszűnéshez kapcsolódó költségek, járulékok melyek esetében a munkaviszony befejező időpontja átnyúlik a következő időszakba. A 169%-os növekedés oka a 2011 évben kifizetett 2012 évre elszámolandó végkielégítés és járuléka.

Halasztott ráfordítások

Halasztott ráfordítások elhatárolása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
2006 évi Útvonal elszámolási egyenleg	91 349	-45 675	0	45 674
2006 évi TNC egyenleg	42 602	-10 650	0	31 952
Bevételek egyéb aktív elhatárolásai	133 951	-56 325	0	77 626

A 2006 évi speciális elszámolási egyenlegek még a HungaroControl költségvetési szerv jogutódjának minősülő közlekedésért felelős minisztériumot illették meg. Ezek költségalapban történő érvényesítése, így a HungaroControl Zrt.-nél árbevételeként való megjelenése 5 évre elosztva történik, és ezzel párhuzamosan a minisztériumot illető összeg feloldása, nem a Társaság árbevételeivel szemben, hanem a rendkívüli ráfordítások között történik meg.

2.1.7 Saját tőke

Saját tőke

adatok eFt-ban

Megnevezés	Saját tőke ÖSSZESEN	Jegyzett tőke	Eredmény tartalék	Lekötött tartalék	Értékelési tartalék	Mérleg szerinti eredmény
Egyenleg 2010. 12. 31-én	22 206 343	20 201 600	1 021 684	983 059	0	0
Vagyonkezelési szerződés alapján fennálló visszapótlási kötelezettség fedezetére lekötött tartalék képzése az eredménytartalék terhére	0		-198 152	198 152		
Fejlesztési tartalék feloldás miatt átvezetés eredménytartalék és lekötött tartalék között	0		983 059	-983 059		
Fejlesztési tartalék képzése miatt átvezetés eredménytartalék és lekötött tartalék között	0		-500 000	500 000		
Cash-Flow fedezeti ügyletek valós értékelési tartaléka	-116 393				-116 393	
2011. évi mérleg szerinti eredmény	67 193					67 193
Záró állomány 2011. 12. 31-én	22 157 143	20 201 600	1 306 591	698 152	-116 393	67 193

2011 folyamán a Társaság Jegyzett tőkéje nem változott.

A tőkeszerkezetben változást okozott a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt.-vel szemben fennálló vagyonkezelési szerződés, valamint a kapcsolódó 254/2007. (X.4.) Kormányrendelet értelmében a vagyonkezelte eszközök mérlegfordulónapi nettó értéke (4.360.243 ezer forint) és a kapcsolódó hosszú lejáratú kötelezettség (4.558.395 ezer forint) különbözeteként számított visszapótlási kötelezettség értékére 198.152 ezer forint értékű visszapótlási tartalék képzése és annak átvezetése az eredménytartalékból a lekötött tartalékok közé.

2010. december 31-ével a Társaság ilyen jogcímen lekötött tartalékot nem képzett. Ha képzett volna, a lekötött tartalékok között 2010. december 31-én ilyen jogcímen megjelenő visszapótlási tartalék 174.602 ezer forint lett volna.

Tőkeszerkezetében további változást okozott, hogy a 2009. és 2010. évek során megképzett, és a lekötött tartalékok közé átvezetett Fejlesztési tartalék 983.059 ezer forint értékben a 2011. évi beruházásokra történő felhasználásra került. 2011. végén 500.000 ezer forint értékű új Fejlesztési tartalék megképzésére került sor.

A saját tőkén belül kimutatott Cash-Flow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartaléka soron szereplő 116.393 ezer forint a Társaság 2011. december 31-én nyitva álló cashflow fedezeti ügyleteinek negatív valós értéke, mely az Szt. 59/E. §. értelmében a tőkében a „Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartalékával” szemben számolódik el mérlegfordulónapi értékeléskor. A fedezeti ügyletek, mint mérlegen kívüli tételek részletes bemutatása a 3.1.1. pontban található.

A 2011. évi adózott eredmény: 1.067.193 ezer forint, melynek terhére az alapító 1.000.000 ezer forint osztalék kifizetését hagyta jóvá. Így a 2011. évi mérleg szerinti eredmény: 67.193 ezer forint.

2.1.8 Céltartalékok

A céltartalékok 2011. évi záró állománya mintegy 148 millió forinttal nőtt a 2010.12.31-i állományhoz képest. A céltartalékok jogcímenkénti nyitó állományát, 2011. évi feloldását, 2011. évi képzését és záró állományát összefoglalva az alábbi táblázat mutatja be:

Céltartalékok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
Hosszútávú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalék	4 592 030	-1 408 640	1 003 792	4 187 182
Egyéb képzett céltartalékok	609 210	-547 204	1 028 458	1 090 464
Jogi perekre képzett céltartalékok	318 818	-95 363	167 435	390 890
Céltartalék várható kötelezettségekre	5 520 058	-2 051 207	2 199 685	5 668 536

A fő kategóriákban történő változásokat az alábbiakban mutatjuk be részletesen:

Hosszútávú Munkavállalói juttatásokra képzett céltartalék

adatok eFt-ban

Ügy	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
Nyugdíjazási jutalom	1 899 162	-439 698	332 075	1 791 539
Jubileumi jutalom	1 523 696	-416 050	187 366	1 295 012
Törzsgárda	716 968	-78 153	121 166	759 981
Üzemi baleset	67 623	-101 053	138 661	105 231
25 év arany gyűrű és lánc	24 722	-7 767	6 144	23 099
2011 évi nyugdíjazás miatti felmondási bér	220 392	-220 392	0	0
2011 évi nyugdíjazás miatti egyszeri nyugdíjtámogatás	139 467	-139 467	0	0
Nyugdíj felhalmozás	0	0	42 721	42 721
Nyugdíjazási támogatás	0	-6 060	175 658	169 599
Összesen - Aktuáriusi céltartalék	4 592 030	-1 408 640	1 003 792	4 187 182

A Beszámoló 1.3.4. pontja alatt bemutatott módszer alapján a Társaság céltartalékot képez a *hosszú távú munkavállalói juttatásokkal* - a munkavállalók törzsgárda tagságával és az irányítói életpálya modellel - *kapcsolatos biztos jövőbeni kötelezettségek fedezetének biztosítására*. A fenti táblázatban bemutatjuk a céltartalék 2011. évben jogcímenként történő változását.

Mivel a Társaság 2010. évben képzett először hasonló típusú juttatásokra céltartalékot, a modell 2011. év során némileg megváltozott, részint az eltelt idő alatt szerzett tapasztalatok alapján, részint a feltételek, jogszabályi környezet változása miatt. A megváltozott aktuáriusi számítási modell miatt a következő táblázatban felsorolt változások következtek be a céltartalék-állományban:

Megnevezés	2011. évi változás
2010.12.31. Nyitó Céltartalék	4 592 030
a) 2011. évi kifizetések miatti céltartalék feloldás	-777 434
b) Céltartalék képzés régi állományra	228 885
c) Nyugdíjba menetel miatti soron kívüli feloldás	-353 988
d) Modellváltozás hatása	65 489
e) Irányítói életpálya beépítése	145 471
f) Alapadat változás hatása	-38 872
g) Járulék + átlagbérváltozás hatása	129 626
h) Feltételezés változás hatása	195 975
2011.12.31. Záró Céltartalék	4 187 182

- a) A 2011. évi kifizetések miatti feloldás.
- b) A 2010. év végi munkavállalói állományra képzett 2011-es céltartalékképzés, azaz annak hatása, hogy a dolgozók egy évvel közelebb kerültek a kifizetéshez.
- c) 2011. év végén a jogszabályi változások miatt váratlanul a tervezettnél sokkal több ember ment el nyugdíjba, ezért a rájuk korábban megképzett céltartalék feloldásra került. Ez egy egyszeri hatás volt, emiatt a várakozásokat nem változtattuk, viszont itt külön megjelenítettük.
- d) Az év során a modell változott a következő tényezők miatt: pontosításra került a nyugdíjba menetel modellezése (pl. korengedményes nyugdíj), beépült a 35-40 éves szolgálati jogviszony között kilépőkre a 40 éves jutalom, vagy a kilépés évében esedékes, de még ki nem fizetett törzsgárda juttatás is.
- e) 2011-ben került először figyelembe vételre az Irányítói Életpálya modell, emiatt is növekedett a céltartalék képzés.
- f) Alapadatok változása: a 2011. év során érkező új belépőket, a kilépések hatásait, a munkakör- és bérmódosítások hatásait tartalmazza.
- g) Járulékok és átlagbér-változás hatásai.
- h) Feltételezések változásainak hatása: a halandósági valószínűség csökkenését és a béremelési várakozások módosulását tartalmazza.

A fent ismertetett tényezők alapján 2011. során feloldott, illetve megképzett céltartalékok eredményeképpen a hosszútávú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalékok értéke: 4.187.182 ezer forint.

2011. december 31-én a következő évi várható nyugdíjazások kapcsán felmondási időre járó bérre illetve egyszeri nyugdíjtámogatásra céltartalék képzés nem történt, mivel a Társaság előzetes felmérései alapján nem várható 2012. évi nyugdíjazás.

Egyéb Céltartalékok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
TAR2 radar meghibásodás miatt képzett céltartalék	70 562	-8 556	13 800	75 806
NAV 2007-2008 évi vizsgálat megállapításai alapján 2008. évi Target Profit Forward ügyletek miatt felmerülő esetleges adóhiányra képzett céltartalék	538 648	-538 648	0	0
2011 évi vezetői prémiumokra képzett céltartalék	0	0	116 990	116 990
Magyar Honvédség kutatás-mentési költségeinek megtérítése	0	0	450 104	450 104
2007 előtt keletkezett, légitársaságokkal szembeni követelések értékvesztésének / leírásának költségalap-elszámolása miatt jövőbeni fizetési kötelezettség az NFM felé	0	0	447 564	447 564
Egyéb céltartalékok	609 210	-547 204	1 028 458	1 090 464

Egyéb céltartalékokat képeztünk függő jövőbeni kötelezettségek fedezetére.

- 2010. december 31-én a TAR 2 Radar hatósági engedélyének 2010. decemberi felfüggesztése miatti támogatás visszafizetéséből eredő kockázatra, valamint a várható javítási költségek fedezetére képeztünk céltartalékot. A költségek egy része felmerült, a rájuk képzett céltartalékot feloldottuk, azonban további várható költségek jelentkeztek, melyek fedezetére új céltartalékot képeztünk. Mérlegkészítés dátuma után érkezett az információ, hogy a TAR 2 közelkörzeti radar üzemeltetési engedélyét a Nemzeti Közlekedési Hatóság Légügyi Hivatala 2012. március 24-ei dátummal újra megadta.
- 2010. december 31-én céltartalékot képeztünk a 2008. évi NAV vizsgálat jegyzőkönyve alapján, a 2008. évi Target Profit Forward ügyletekből származó veszteségek miatt esetleges adóhiány fedezetére. 2011. során észrevételeink benyújtása után született meg az ellenőrzés megállapításairól készült elsőfokú határozat, mely a Társaság észrevételeit figyelmen kívül hagyta. Az elsőfokú határozat ellen a kézhezvételtől számított 30 napon belül fellebbezést nyújtottunk be. 2011. november 14-én vettük át a másodfokú határozatot, mely az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A határozatban megállapított 2008. évi Társasági Adó hiány, mulasztási bírság és késedelmi pótlék 2011 novemberében megfizetésre került, így az ezzel kapcsolatos céltartalékot feloldottuk.
- 2011. évi vezetői prémiumokra céltartalékot képeztünk. Hasonló tétel 2010-ben a passzív időbeli elhatárolások között szerepelt 150.396 ezer forint értékben. A bemutatás változása miatt ezen mérlegsorok ennyiben nem összehasonlíthatóak a tavalyi évvel.
- A Magyar Honvédség kutatás-mentési költségeinek megtérítése 2011. évben először szerepel a magyar költségalapban. A költségalapba ez a tétel beállításra került, tehát a költségalap-elszámolási egyenlegen keresztül bevételként megjelenik a Társaságnál. A Honvédelmi Minisztériummal a költségértékesítésre vonatkozó megállapodás a mérlegkészítés dátumáig nem került aláírásra, így 2011. évi kutatás-mentési költségek összegére, mint biztos jövőbeni kötelezettségre 450.104 ezer forint értékben céltartalék képzés történt.
- 2007 előtt keletkezett, légitársaságokkal szembeni követelések értékvesztésének / leírásának költségalapban történő elszámolása miatti biztos jövőbeni kötelezettség fedezetére képzett céltartalék azért került megképzésre 447.564 ezer forint értékben, mivel a 2011. évi költségalap elszámolásba a 2006. december 31-én fennálló követelések értékvesztése és leírása kapcsán utólag beállított tételek esetében ennek az

összegnek, a HungaroControl költségvetési szerv jogutódja a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM) részére történő kifizetésére az NFM-mel külön megállapodás megkötése szükséges, amely azonban a mérlegkészítés napjáig nem történt meg.

Végül, a folyamatban lévő jogi perekre képzett céltartalékok összegéből a 2011 során lezárult perek kapcsán korábban megképzett céltartalékok feloldásra kerültek összesen 95.363 ezer forint értékben, míg a 2011. év során indult új jogi perekben esetlegesen felmerülő veszteségekre, mint függő kötelezettségekre 167.435 ezer forint értékben képeztünk új céltartalékot. Így a jogi perekre képzett céltartalék záróállománya 2011. december 31-én 390.890 ezer forint.

2.1.9 Kötelezettségek

Hosszú lejáratú kötelezettségek

Hosszú lejáratú kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Kincstári vagyon részét képező eszközök kezelésbe vételéhez	4 558 395	4 558 395	0%
Tartós kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	4 127	-
Hosszú lejáratú kötelezettségek	4 558 395	4 562 522	0%

A Társaság 2007. szeptember 5-én vagyonkezelési szerződést kötött a Kincstári Vagyonigazgatósággal a tevékenység ellátása érdekében szükséges ingatlanok, ingatlanokhoz kapcsolódó vagyoni értékű jogok, valamint a magyar légtér hasznosítási jogának vagyonkezelésére. Az induláskor átadott eszközök és befejezetlen beruházások összes bruttó értéke 4.558.395 ezer forint, mely összeget a Társaság a vagyonkezelt eszközök állománybavételével szemben a hosszú lejáratú kötelezettségek között jeleníti meg.

A kapcsolt vállalkozással szembeni tartós kötelezettségek között az EPC Kft.-től kapott 3 havi bérleti díjnak megfelelő óvadék került kimutatásra.

Rövid lejáratú kötelezettségek

Rövidlejáratú kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	2 478 288	3 282 608	32%
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból (szállítók)	2 347 949	2 611 608	11%
Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben	0	1 182 145	-
Rövid lejáratú kötelezettségek egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozással szemben	1 273 217	0	-
Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	0	116 393	-
Vevőktől kapott előlegek	0	38	-
Rövidlejáratú kötelezettségek	6 099 454	7 192 792	18%

A rövid lejáratú kötelezettségek 2011. december 31-én fennálló összege kismértékű növekedést mutat 2010. év végéhez képest, aminek az okai azonban összetettek:

Szállítók

Az év végén nyitva álló szállítói állomány 11%-kal növekedett. Az év végi szállítói állomány változása a beruházási szállítókkal szemben nyitva álló kötelezettségeink összetételének változásából adódik: 2010. év végén nyitva állt a Matias Légiirányító Rendszer – Build 8 beszerzéséhez kapcsolódó 5,8 millió euró értékű számlája, míg 2011. év végén az ANS-III új irányítóközpont építőjével szemben nyitva állt 897 millió forint értékű számla, a G/G beruházáshoz kapcsolódó 636 millió forint értékű számla, valamint 152 millió forint értékben egyéb beruházási szállítók.

Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31.	Záró 2011.12.31	Változás %
Belföldi szállítók	392 746	2 181 984	456%
Külföldi szállítók	1 955 203	429 624	-78%
Kötelezettségek áruszállításból és szolgáltatásból	2 347 949	2 611 608	11%

Rövid lejáratú kötelezettségek kapcsolt vállalkozással szemben

Az alapítóval szemben kimutatott kötelezettségeink 2010. év végén az „Egyéb részesedési viszonyban lévő vállalkozásokkal szembeni kötelezettségek” között lettek kimutatva 1.273.217 ezer forint értékben (melyből 1 milliárd forint a tulajdonosnak fizetendő osztalék értéke, 273 millió forint pedig a 2006. évi költségalap elszámolásból származó, jogelőd minisztérium felé fennálló kötelezettség értéke), míg 2011-ben a „Kapcsolt vállalkozásokkal szembeni kötelezettségek” között lett bemutatva a tulajdonossal szemben fennálló kötelezettségeink értéke. A tulajdonossal szemben fennálló kötelezettségeink a következő módon változtak:

Alapítóval szemben fennálló kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi kifizetés	2011. évi növekedés	Záró 2011.12.31
Üzleti évre jóváhagyott osztalék	1 000 000	-1 000 000	1 000 000	1 000 000
2006. évi költségalap elszámolásból származó kötelezettség	273 217	-91 072	0	182 145
Elszámolási egyenlegek	1 273 217	-1 091 072	1 000 000	1 182 145

Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek

Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek a folyósított, de még határozattal le nem zárt támogatások előlegeinek értékét, a decemberre számfejtett béreket, a hozzájuk kapcsolódó adókból és járulékokból származó kötelezettségeket, illetve az egyéb adónemeken év végén fennálló kötelezettségeket tartalmazzák, melyek a következőképpen alakultak:

Egyéb rövidlejáratú kötelezettségek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Folyósított támogatás előleg	883 970	957 550	8%
TB-vel szembeni kötelezettségek	480 274	862 620	80%
Személyi jövedelemadó	503 852	502 816	0%
Jövedelem elszámolási számla, fel nem vett járandóságok	340 036	466 927	37%
Magánnyugdíjpénztárakkal és nyugdíjpénztárakkal szembeni kötelezettség	110 509	251 434	128%
Különféle hatóságokkal szembeni rövid lejáratú kötelezettségek	14 261	101 200	610%
Innovációs járulék	52 857	52 770	0%
Szakképzési hozzájárulás	56 529	42 596	-25%
Különféle egyéb kötelezettségek	12 341	16 496	34%
Szakszervezetekkel, érdekképviselettel kapcsolatos elszámolás	7 862	9 022	15%
Rehabilitációs hozzájárulás	8 342	8 319	0%
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek munkavállalókkal és tagokkal szemben	6 163	6 887	12%
Egészségügyi hozzájárulás	49	2 704	5418%
Cégautó adó	1 243	1 267	2%
Összesen:	2 478 288	3 282 608	32%

Az előfinanszírozásként folyósított, de még le nem zárt támogatások előlegeinek értéke 2011. december 31-én: 3.077.653 euró, év végi árfolyamon értékelve 957.550 ezer forint.

A 2011. év végén fennálló társadalombiztosítási valamint nyugdíjpénztárakkal szemben fennálló kötelezettségek nagy mértékű növekedésnek az oka, hogy 2011. év végén az átlagosnál sokkal több dolgozónk ment nyugdíjba, így a nyugdíjba vonuláskor járó kifizetésekre jutó társadalombiztosítási kötelezettségek 2011. december 31-én még megnövekedtek.

Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete

A rövid lejáratú kötelezettségek között kimutatott „Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete” a 2011. december 31-én nyitva álló cashflow-fedezeti ügyleteink mérlegfordulónapi valós értéke, mely a saját tőkén belül megjelenő „Cashflow fedezeti ügyletek valós érték értékelési tartalékával” szemben számolódik el az Szt. 59/E. § értelmében. A fedezeti ügyletek, mint mérlegen kívüli tételek, részletes bemutatása a 3.1.1. pontban található.

2.1.10 Passzív időbeli elhatárolások

Passzív időbeli elhatárolások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Bevételek passzív időbeli elhatárolása	640 855	2 712 055	323%
Elszámolási egyenlegek	639 083	2 710 739	324%
Bevételek egyéb passzív időbeli elhatárolása	1 772	1 316	-26%
Költségek, ráfordítások passzív időbeli elhatárolása	165 460	39 404	-76%
Mérlegfordulónap előtti időszakot terhelő költségek, ráfordítások	165 460	39 404	-76%
Halasztott bevételek	1 559 888	1 253 590	-20%
Fejlesztési célra kapott támogatások elhatárolása	1 559 569	1 253 193	-20%
Egyéb halasztott bevételek	319	397	24%
Passzív időbeli elhatárolások	2 366 203	4 005 049	69%

A bevételek passzív időbeli elhatárolásai között az Eurocontrol költségalap-elszámolási egyenlegek növekedésének oka, hogy a 2010. december 31-én megjelenő 639.083 ezer forintos összeg a 2009. évi Útvonalirányítási költségalap felülfinanszírozási egyenlege, melynek a költségalapba beállításának éve, azaz a T+2. év 2011. volt, tehát 2011 során ez az összeg feloldásra került. 2011. december 31-én megjelenő 1.505.533 ezer forint a 2011. évi Útvonalirányítási költségalap felülfinanszírozási egyenlege, amelynek feloldása várhatóan a 2013. üzleti évben történik. Végül 2011. december 31-én megjelenik a Terminálirányítási költségalap 2011. évi felülfinanszírozási egyenlege is 1.205.206 ezer forint értékben. Ezen tételek az alábbi táblázatban láthatóak:

Elszámolási egyenlegek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
2009 évi Útvonal elszámolási egyenleg	639 083	-639 083	0	0
2011 évi TNC elszámolási egyenleg	0	0	1 205 206	1 205 206
2011 évi Útvonal elszámolási egyenleg	0	0	1 505 533	1 505 533
Elszámolási egyenlegek	639 083	-639 083	2 710 739	2 710 739

A költségek és ráfordítások passzív időbeli elhatárolásainak 76%-os csökkenésének oka, hogy 2010. évi vezetői prémiumok elhatárolása a 2010. évben ezen a soron került bemutatásra, míg 2011. év végén a vezetői prémiumok várható összegére a Társaság céltartalékot képzett.

A fejlesztési célra kapott támogatások passzív időbeli elhatárolása a Kohéziós Alapból beruházásokra kapott támogatások elszámolását tartalmazza. A 2011. évi feloldás a támogatás értékcsökkenési leirással arányos bevételként történő elszámolása.

Fejlesztési célra kapott támogatások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	2011. évi feloldás	2011. évi képzés	Záró 2011.12.31
Fejlesztési célra kapott támogatások	1 559 569	-306 376	0	1 253 193
Fejlesztési célra kapott támogatások	1 559 569	-306 376	0	1 253 193

2.2 EREDMÉNYKIMUTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ KIEGÉSZÍTÉSEK

2.2.1 Értékesítés nettó árbevétele

Értékesítés nettó árbevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Változás %
Útvonal irányítás	22 592 533	22 130 703	-2%
Terminál irányítás	5 558 806	5 160 880	-7%
Egyéb értékesítés	81 278	94 405	16%
Vidéki repülőterek - repüléstájékoztató szolgáltatás	43 022	38 245	-11%
Menetrendi adatok értékesítése	3 600	4 000	11%
Légiforgalmi tájékoztató kiadványok értékesítése	2 598	1 590	-39%
CRDS - szimulációs szolgáltatás	0	626	-
Értékesítés nettó árbevétele	28 281 837	27 430 449	-3%

A Társaság főtevékenysége a légiforgalmi irányítás, melyen belül a két fő üzletága:

- Magyarország felett átrepülő forgalom irányítása: Útvonalirányítás (En Route)
- Budapest/Liszt Ferenc Repülőtér Közelségi és Terminálirányítása (TNC)

A Társaság árbevételeinek több mint 99,5 %-a a légiforgalmi díjból származik. A légiforgalmi díjbevételt egyrészt meghatározza a légiforgalom alakulása, és ehhez kapcsolódóan a szolgáltatási egységek alakulása, másrészt az elszámolási rendszer keretein belül kalkulált „finanszírozási egyenleg”.

Légiforgalom alakulása

Magyarország kedvező közlekedés-földrajzi szerepét mutatja az átrepülő forgalom igen erős dominanciája. Sajnos 2011. évben éppen az átrepülő forgalom csökkent -2,66%-kal, amit a Budapest Liszt Ferenc repülőtér forgalmának régóta várt és 2011. évben bekövetkezett +2,76%-os növekedése mérsékelni ugyan tudott, de kompenzálni sajnos nem, így lett az összforgalom 2011. évi csökkenése -1,73%. Míg 2010. évben az ellenőrzött légtérben összesen 617.625 légi járművet kezeltek az irányítók, 2011-ben az összes mozgásszám 606.947-re csökkent. Eltérő trend jellemezte az átrepülő és Budapest Liszt Ferenc repülőtér forgalmának változását.

1. Átrepülő forgalom

Az átrepülő forgalom -2,66%-os éves csökkenése, széles szóródást mutató havi csökkenések (-7,2% és -1,8% között) átlaga. A csökkenés éves értékénél, csak öt hónapban (január, április, szeptember, október és december) volt mérhető az átlagnál kisebb forgalom csökkenés, a többi hónapban az átlagot meghaladó mérvű volt a forgalom csökkenése. Áprilisban és szeptemberben tényleges növekedést mérhettünk, az áprilisi azonban virtuális növekedés, az előző év azonos időszakát terhelő izlandi vulkáni működés miatt.

2. Terminál forgalom

Budapest forgalmának csökkenése 2006 óta tart, a forgalomvesztés éveken át növekvő volt, ami aztán 2010. évben mérséklődött, de úgy is jelentős maradt (2007 -2,45%, 2008 -5,64%, 2009 -7,69%, 2010 -3,28%). Igen pozitív fordulatot hozott a

2011. év, amikor a negatív tendencia megfordult és forgalomnövekedésbe ment át. 2011. évben kettő hónap kivétellel – november és december - minden hónapban növekedés volt tapasztalható, habár a havi értékek széles tartományban szóródnak. Az éves kumulált növekedés +2,76%. Az abszolút értékek így is elmaradnak a legkedvezőbb 2005-2006 években mért 129.000-es mozgásszámtól, ami közel 20.000 mozgással kevesebb.

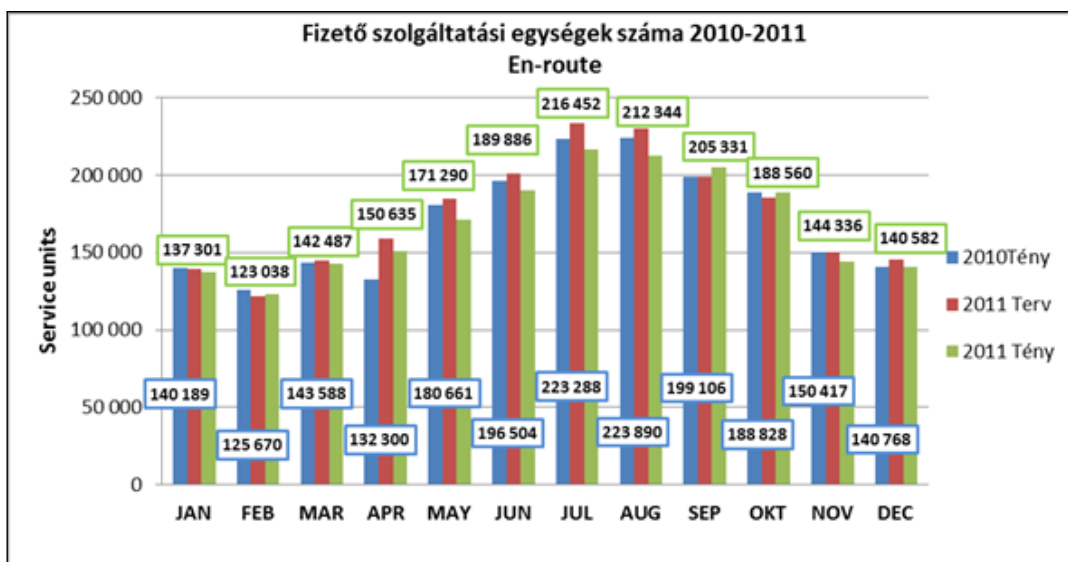
2011-ben hónapról hónapra az előző év azonos hónapjaihoz képest +4,2% és -0,3% között mozgott a havi ingadozás. Az áprilisi 21,49% növekedés csak formális és statisztikai érték, mivel a 2010. év áprilisi forgalmát erősen csökkentette az izlandi vulkáni tevékenység miatt 3,5 - 4 napra teljesen leállt forgalom.

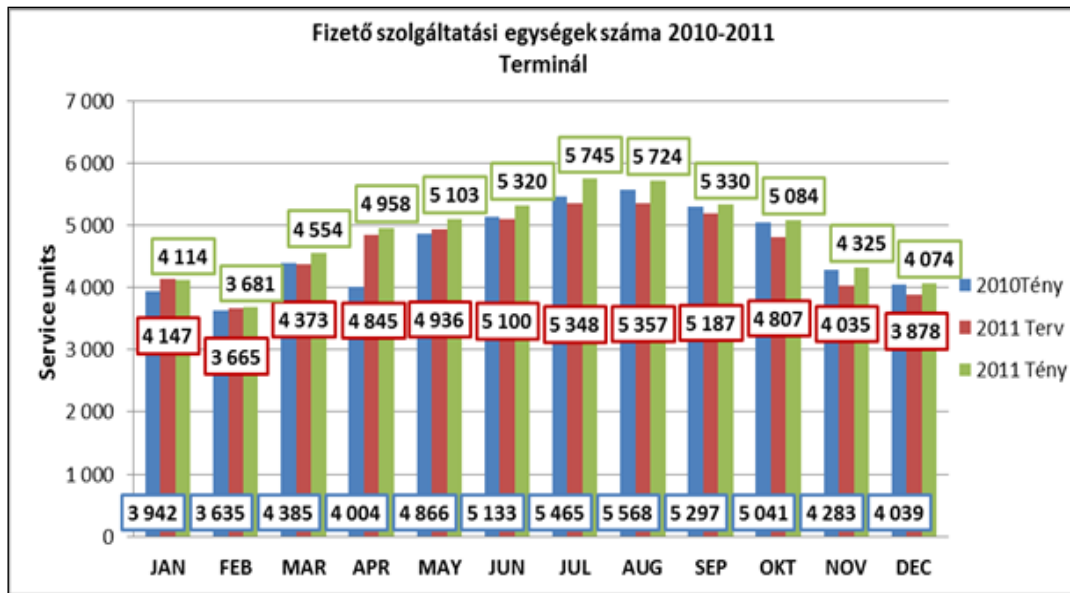
Szolgáltatási egységek alakulása

A HungaroControl Zrt. bevételeit (útvonaldíj, közeli körzeti díj) csak közvetetten alakítja a mozgásszám. A bevételeket közvetlenül alakító mutatószám, az úgynevezett szolgáltatási egység (service unit – SU), amely már számításba veszi a légi jármű súlyát és a magyar légtérben repült távolságot.

Az Eurocontrol Központi Útvonal Díjrendszer tervezési mutatói szerint, 2011. évre 2.140.000 darab szolgáltatási egységet (Service Unit – SU) terveztünk, a ténylegesen realizált érték 2.067.028 darab (-1,23 %-kal kevesebb, mint 2010. évben) volt, amelyből 42.800 egység tartozott felmentett kategóriába.

Az alábbi két ábra a fizető szolgáltatási egységek alakulását mutatja az en-route és terminál üzletágban:

A 2011. évi mozgásszám -1,73 százalékos csökkenésével szemben álló mérsékeltebb -1,23 százalékos összes szolgáltatási egység szám csökkenés mutatja a magyar légtérben működő forgalom jellemzőinek enyhe átstrukturálódását. Egyrészt szolidan, de nőtt az átlagos repült távolság, másrészt folyik a légi jármű típusok (főleg az interkontinentális forgalomban résztvevők) átrendeződése, a klasszikusan széles törzsűnek nevezett, nagyobb férőhely kapacitású légi járművek irányába.

Finanszírozási egyenleg hatása az árbevételre

A Társaság forintban számított árbevétele 2010-hez viszonyítva 2011-ben 3%-os csökkenést mutat, melynek oka, hogy az 1.2. pontban bemutatott „teljes költségmegtérítési rendszerben” a Társaság tárgyévi költségei térülhetnek csak meg az árbevételben, azaz csak a költségek fedezetét jelentő árbevétel rész illeti meg a Társaságot a tárgyévben. Amennyiben az előzetesen kalkulált egységdíjak alapján a Társaság „felülfinanszírozott”, a finanszírozási egyenleget a légtér felhasználók számára vissza kell adni. 2011 folyamán mind az Útvonal, mind a Terminálirányítási-üzletág felülfinanszírozott volt, így a 2011. évi elszámolási egyenlegek a ténylegesen kiszámlázott árbevétellel szemben elhatárolásra kerültek – a 2.1.10. pontban bemutatottak szerint.

Fő üzletágaink (Útvonalirányítás és Terminálirányítás) árbevételét a légtér felhasználók országa szerinti földrajzi megbontásban a **4.4. „Légiforgalmi irányítási Szolgáltatás Árbevétele Földrajzi megbontásban”** című mellékletben mutatjuk be.

Árbevételünket Belföld és Export szerinti megbontásban a következő táblázatok tartalmazzák:

Belföldi értékesítés nettó árbevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Változás %
Belföldi értékesítés Útvonaldíj és Közlekedési díjak árbevétele	3 975 080	3 967 554	0%
Légiforgalmi szolgáltatás Terminál irányítás	2 874 180	2 734 081	-5%
Légiforgalmi szolgáltatás Útvonalirányítás	1 100 900	1 233 473	12%
Belföldi szolgáltatás értékesítése	61 649	64 845	5%
Vidéki (Nem EC) Repülőtéri AFIS szolgáltatás	43 022	38 245	-11%
Légiforgalmi irányítással kapcsolatos minden egyéb szolgáltatás	9 650	11 535	20%
Helyiségek bérbeadása (bérleti díj)	6 172	13 401	117%
Légiközlekedéssel kapcsolatos tájékoztatás	2 612	1 664	-36%
Egyéb belföldi szolgáltatás	193	0	-
Egyéb belföldi értékesítés	10 283	15 143	47%
Belföldi értékesítés nettó árbevétele	4 047 012	4 047 542	0%

A Mellékletekben csatolt 4.4. táblázatban látszik, hogy a teljes légiforgalmi irányításból származó árbevételnek Útvonalirányítási üzletágban 5,57%-a származik belföldi vevőinktől, míg a Terminálirányítási üzletág bevételeinek 52,98%-a belföldi.

A Vidéki repülőtereken nyújtott repüléstájékoztatói szolgáltatás a Sármelléki repülőtéren nyújtott szolgáltatásokat foglalja magában.

Export értékesítés nettó árbevétele

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Útvonal díj	21 491 633	20 897 229	-3%
Közlekedési díj	2 684 626	2 426 799	-10%
Egyéb export tevékenység	53 861	50 181	-7%
Közvetített szolgáltatás	4 705	8 072	72%
CRDS Tevékenység	0	626	-
Export értékesítés nettó árbevétele	24 234 825	23 382 907	-4%

Útvonalirányítási üzletágban a bevételek 94,43%-a külföldi légtérhasználóktól származik, míg a Terminálirányítási üzletág bevételeinek 47,02%-a külföldi.

Léginavigációs kutatás-fejlesztési és szimulációs központ (CRDS)

A Társaság 2011. év során létrehozta a budapesti léginavigációs kutatás-fejlesztési és szimulációs központot, angol rövidítéssel CRDS (Centre for Research, Development and Simulation), mely Közép-Európa legnagyobb és legmodernebb technológiával felszerelt centruma. A magyar szakemberek tudására támaszkodó központ erősíti a térség légiforgalmi szolgáltatásainak együttműködését, és segíti az Egységes Európai Égbolt integrációs program megvalósítását, az ún. funkcionális légtérblokkok működését. 2011. évben a központ tevékenysége kezdeti fázisában 626 ezer forint árbevételt generált.

2.2.2 Egyéb bevételek

Egyéb bevételek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Változás %
Várható kötelezettségekre képzett céltartalék felhasználása	549	2 051 207	373526%
Költségvetésből kapott támogatás, juttatás	522 563	495 203	-5%
Kohéziós Alapból kapott támogatás	289 858	303 193	5%
Költségek ellentételezésére kapott támogatás (FAB TEN-T)	-15 124	101 728	-773%
Követelések visszaírt értékvesztése	9 430	74 528	690%
Kapott bírság, kötbér, késedelmi kamat, kártérítések	10 114	10 078	0%
Költségek, ráfordítások ellentételezésére kapott egyéb juttatás	8 528	7 624	-11%
Értékesített immateriális javak, tárgyi eszközök bevételei	167	5 767	3353%
Költségek, ráfordítások ellentételezésére dolgozótól kapott juttatás	518	599	16%
Biztosító által visszaigazolt kártérítés összege	3 327	478	-86%
Egyéb elszámolt tételek	2 030	1 356	-33%
Egyéb bevételek	831 960	3 051 761	267%

Az egyéb bevételek között 2010. évhez képest a legnagyobb változást jelentette, a 2010. év végén megképzett céltartalékok felhasználásából származó 2.051.207 ezer forint értékű céltartalék feloldás. A 2.1.8. pontban található Céltartalékok részben bemutatottak szerint a következő jogcímenen történt 2011. évben a céltartalékok feloldása:

- Hosszú távú munkavállalói juttatásokra képzett céltartalékok feloldása 1.408.640 ezer forint,
- a 2011. évi NAV vizsgálat jegyzőkönyve alapján a 2008. évi Target Profit Forward ügyletekből származó veszteségek miatt esetleges adóhiány fedezetére képzett 538.648 ezer forint céltartalék feloldása a másodfokú határozat utáni adóhiány és adóbírság megfizetése miatt,
- TAR 2 rendszer javítási költségeire képzett céltartalékból a ténylegesen felmerült költségek összegében 8.556 ezer forint céltartalék feloldása,
- 2011-ben lezárult jogi perekre képzett céltartalékok feloldása összesen 95.363 ezer forint értékben.

Egyéb bevételek között kerülnek elszámolásra a „Költségvetésből kapott támogatás, juttatás” soron a 2.1.6 pontban az Aktív időbeli elhatárolások alatt bemutatott „Felmentett repülések” költségeinek a Magyar Állammal szemben elszámolt összegei, melyek: 2010-ben 516.016 ezer forint, 2011-ben pedig 485.261 ezer forint értékben merültek fel.

A Kohéziós Alapból kapott támogatások a korábban beruházásokra kapott támogatásoknak a támogatott eszközök értékcsökkenési leírásával arányos feloldása az egyéb bevételek között. A feloldott értékcsökkenéssel arányos összeg 2010-ben 289.858 ezer forint, 2011-ben 303.193 ezer forint volt.

2.2.3 Anyagjellegű ráfordítások

Anyagjellegű ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Változás %
Anyagköltség	424 259	381 371	-10%
Igénybe vett szolgáltatások értéke	4 275 479	4 948 439	16%
Egyéb szolgáltatások értéke	2 022 719	1 830 010	-10%
Eladott áruk beszerzési értéke	428	467	9%
Eladott (közvetített) szolgáltatások értéke	10 621	18 897	78%
Anyagjellegű ráfordítások	6 733 506	7 179 184	7%

Az anyagjellegű ráfordítások főbb kategóriáit az alábbi táblázatokban mutatjuk be részletesen:

Anyagköltség

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Villamosenergia díja	223 322	219 401	-2%
Távfűtés díja	42 500	40 347	-5%
Üzemanyag költség	26 497	27 776	5%
Légiforgalmi irányítási gép-berendezés karbantartási anyagköltség	1 982	2 090	5%
Nyomtatvány irodaszer	18 215	21 291	17%
Szakkönyv, folyóirat	15 027	12 084	-20%
Egyéb anyagok	56 233	15 663	-72%
Gyógyszer, vegyszer	1 161	1 700	46%
Számítástechnikai anyagok	9 343	7 669	-18%
Fűtőanyagok költsége (szén, gázolaj, pb gáz...)	11 228	12 851	14%
Tisztítószer	2 115	910	-57%
Elektronikus adathordozón vásárolt dokumentumok	6 084	6 141	1%
Egyéb gép-berendezés karbantartási anyagköltség	3 813	6 427	69%
Vízdíjak	5 008	5 821	16%
Munkaruha,formaruha, védőruha	628	374	-40%
Berendezés, felszerelés,szerszámfelhasználás	86	213	148%
Épület karbantartási anyagköltség	690	408	-41%
Csatornadíjak	10	0	-
Gázfogyasztás anyagköltsége	317	205	-35%
Anyagköltség	424 259	381 371	-10%

A Társaság anyagköltségei összességében 10%-kal csökkentek, mivel az üzem- és fűtőanyagok költségén, illetve a karbantartási költségeken kívül szinte minden költségkategóriában csökkenés mutatkozott, az egyéb anyagfelhasználás pedig jelentősen, 72%-kal csökkent.

Igénybe vett szolgáltatások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Változás %
Ingtalanok vagyongazdálkodási díjai	2 195 011	2 519 562	15%
Meteorológiai szolgáltatás költségei (OMSZ)	348 631	366 062	5%
Javítás, karbantartás	281 628	261 312	-7%
Munka- Tűz és Vagyonvédelmi, valamint őrző-védő szolgáltatás	245 238	257 233	5%
Képzés költségei	36 715	213 876	483%
Szoftver éves rendszeres és alkalmi frissítés, karbantartás, követés, támogatás	146 465	189 599	29%
Külföldi utazás kiküldetés	163 153	186 013	14%
Szakértői, pályázati díj, üzletviteli tanácsadás	95 353	169 120	77%
On-line szolgáltatás, adatátvitel	150 111	156 669	4%
Ingtalanok, bérleti díjai, kölcsönzési díjai	130 931	149 594	14%
Számítógép karbantartás költsége	139 515	118 156	-15%
Hirdetés, reklám, propaganda, marketing költségek	17 729	53 834	204%
Ügyviteli szolgáltatás, tanácsadás díjai, gazdasági jutalékok	31 500	51 137	62%
Szennyvíz-, hulladékkezelés, szennyeződésmegsemmisítés, rovarirtás	51 249	49 873	-3%
Külföldi szakmai és nyelvi képzés, továbbképzés költségei	85 851	39 942	-53%
Vezetékes telefonköltség	29 351	24 188	-18%
Nem tárgyi eszközt érintő kölcsönzési díjak	15 636	22 883	46%
Kutatás és kísérleti fejlesztés (K+F) költségei	14 000	22 500	61%
Tárgyi eszközök bérleti díjai, kölcsönzési díjai	19 431	19 609	1%
Mobiltelefon költség	15 716	17 080	9%
Különféle ki nem emelt egyéb igénybe vett nem anyagjellegű szolgáltatások	10 637	16 978	60%
Ügyvéd, közjegyző, jogi szolgáltatás díja, perköltség	17 429	10 926	-37%
Könyvvizsgálat díja	8 782	8 100	-8%
Postaköltség, futárszolgáltatás,	6 249	7 743	24%
Parkolási díjak	4 562	4 346	-5%
Teherszállítás-rakodás, fuvarozás, raktározás költségei	2 082	4 170	100%
Belföldi utazás kiküldetés	2 454	2 483	1%
ISO audit, tanácsadás,	1 485	1 470	-1%
Egyéb igénybe vett szolgáltatások	8 585	3 981	-54%
Igénybe vett szolgáltatások	4 275 479	4 948 439	16%

Az igénybe vett szolgáltatások értékének jelentős növekedése az MNV Zrt.-nek fizetendő vagyongazdálkodási díj 15 %-os, 324.551 ezer forintos növekedéséből származik. A vagyongazdálkodási szerződés alapján fizetendő díj meghatározása a Társaság jóváhagyott üzleti tervében, a magyar légtér igénybevételéért fizetendő díjakról szóló 116/2005. (II.27.) GKM rendelet 2. §-ban meghatározott légtérhasználati díjakból tervezett bevétel 8,5 %-a, mely módosul a megelőző évben ténylegesen realizált és a tervezett légtérhasználati díjakból származó bevétel különbségével. Tehát a légiforgalmi irányítási árbevétel 2009-ről 2010-re történő növekedése vonta maga után a 2011. évi vagyongazdálkodási díj növekedését.

Lényeges növekedést mutatnak még a „Képzési költségek”, melyek a 2010. évi 36.715 ezer forintról 2011. évben 213.876 ezer forintra nőttek. 2011-ben ugyanis a légiforgalmi irányítók képzésének struktúrája megváltozott. 2011. májusában megalapításra került az Entry Point

Central Korlátolt Felelősségű Társaság svéd-magyar vegyesvállalat (bemutatva a 2.1.2 Befektetett pénzügyi eszközök között), mely a légiforgalmi irányítók alapképzésével foglalkozik. A képzés tematikája, módszertana megfelel a legkorszerűbb oktatási gyakorlatnak, a nemzetközi légügyi szabályoknak, az ICAO és az Eurocontrol sztenderdjeinek. Az oktatás nyelve angol, így az Entry Point Central Kft. szolgáltatásai a jövőben elérhetőek lesznek minden olyan partner részére, akik az európai harmonizált légiforgalmi irányító képzést szeretnék munkatársaik részére biztosítani. Az EPC Kft. egyetlen megrendelője jelenleg a HungaroControl Zrt., míg az oktatás tananyagát és szakmai irányítását az Entry Point North AB biztosítja. A Társaság 2011 szeptemberében indult légiforgalmi irányítói alapképzése már az EPC Kft. keretein belül folyik, így a képzés költségei az EPC Kft.-n keresztül merülnek fel és kerülnek kiszámlázásra a HungaroControl Zrt. felé. A számlák a ténylegesen teljesített oktatási hetek szerint kerülnek kiállításra – 2011. szeptember-decemberben az EPC Kft. összesen 152.602 ezer forint értékű képzést nyújtott a Társaság részére.

Egyéb szolgáltatások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Eurocontrol hozzájárulás	1 169 314	972 317	-17%
Nemzeti Felügyeleti hatósági díj, (PLH)	305 292	505 312	66%
Felelősségbiztosítások	317 169	318 011	0%
Vagyonbiztosítások	20 101	18 839	-6%
Egyéb nemzetközi tagdíjak	6 952	6 778	-3%
Bankköltség, kezelési ktsg, jutalék *kivéve bankkamat*	5 621	5 257	-6%
Kamarai, egyéb szakmai szervezeteknek, jogi személyeknek fizetett díj	1 406	1 344	-4%
Igazgatási-szolgáltatási, közbeszerzési díjak	637	1 056	66%
Illetékek	673	765	14%
Egyéb hatósági díjak	127	331	161%
CEATS tagdíj	186 297	0	-
Érdekképviselések, szakszervezetek fenntart.fizetett hozzájárulás	9 130	0	-
Egyéb szolgáltatások	2 022 719	1 830 010	-10%

Az Egyéb szolgáltatások 10%-os csökkenését nagymértékben az Eurocontrol tagdíj 196.997 ezer forint értékű csökkenése okozta. Az Eurocontrol tagdíj az Eurocontrol nemzetközi szervezet költségeinek tagországok közötti, megosztási kulcs alapján számított felosztását jelenti. A megosztási kulcs részben GDP, másrészt költségalap arányos, továbbá a fizetendő tagdíj mértékét jelentősen befolyásolja az Eurocontrol részére térítendő költségek alakulása. A 2011. évi jelentős csökkenés elsősorban ez utóbbihoz kapcsolódik, ugyanis az Eurocontrol felosztandó költsége egyszeri tételek hatására (főleg az IFRS-re való áttérés következményeként) jelentősen csökkent, így 2011-re a Magyarország által fizetendő hozzájárulás értéke csökkent.

A Nemzeti Felügyeleti Hatósági Díj 200 millió forintos emelkedését részben ellensúlyozta az ú.n. CEATS tagdíj eltűnése költségeink közül: a CEATS (Central European Air Traffic Services) volt 2010 végéig a közép-európai léginavigációs szolgáltatók együttműködésére szolgáló szervezet. Azonban az Egységes Európai Égbolt („Single European Sky”) szabályozás keretein belüli általános elvárásokkal összhangban a növekvő európai légiforgalom hatékonyabb kezelésére az együttműködés átalakult (2010-ben megszűnt a

CEATS), és helyette e térségben is ú.n. Funkcionális Légtér Blokkok kialakítását tűzték ki célul az Eurocontrol tagországok.

A „FAB CE” (Functional Airspace Block – Central Europe, azaz Közép-Európai Funkcionális Légtér Blokk) létrehozására a tagországok közötti megállapodás, azaz a „FAB-CE Agreement” 2011. május 5-én lett aláírva. FAB-CE tagországok: Ausztria, Bosznia-Hercegovina, Csehország, Horvátország, Magyarország, Szlovákia és Szlovénia. A FAB-CE együttműködés létrehozása az EU által támogatott projekt, külön tagdíj nem kerül megfizetésre.

Beszerezéseinkből az importbeszerzések értékét (termék- és szolgáltatás-beszerezések) földrajzi megbontásban a **4.5. számú mellékletben** mutatjuk be részletesen.

2.2.4 Személyi jellegű ráfordítások

Személyi jellegű ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Bérlétszám	8 538 845	10 494 550	23%
Személyi jellegű egyéb költségek	914 619	1 164 892	27%
Bérlétszámok	3 021 509	3 987 492	32%
Személyi jellegű ráfordítások	12 474 973	15 646 934	25%

A személyi jellegű ráfordítások 25%-os, értékben több, mint 3,1 milliárd forintnyi növekedésének okai többértékesek:

- A 2010. évi béremelések áthúzódó hatása mintegy 700 millió forint bértömegnövekedést eredményezett 2011-re. A 2010 júliusában megvalósult béremelés 2010-ben csak a második hat hónapot érintette, míg 2011-ben már az egész évben a megemelt bérek voltak érvényben. Ez az emelés a légiirányítói munkakörben dolgozók esetében 18% volt – összesen 9.3% bértömegnövekedést indukálva, míg az egyéb munkakörben dolgozók esetében 10% volt – amely 5,3% bértömegnövekedést jelentett.
- A 2011. évi béremelések hatása: nem irányítói munkakörökben 2011. január 1-től 5%-kal emelkedtek a bérek (ami bázisához képest 200 millió forintnyi növekedést jelentett), míg a légiirányítók bére 2011. július 1-től változott 22%-os emeléssel, (ami a 2011. évre mintegy 500 millió forintos bértömeg növekedéshez vezetett.)
- A jogszabályi változások hatására (korengedményes előrehozott nyugdíj 2012. évtől számított megszüntetése) 2011. év végén a tervektől eltérően kiugróan magas volt a nyugdíjba vonuló munkatársak száma: légiirányítói munkakörben dolgozók közül az eredetileg tervezetthez képest plusz 16 fő (összesen 22 fő), nem irányítói munkakörben dolgozók közül plusz 13 fő (összesen szintén 22 fő) ment nyugdíjba. Ez

a tény az 1.3.4 pont alatt részletezett juttatásoknak megfelelően összesen 1,4 milliárd többletköltséget jelentett a 2011. évre.

- Adónövekedések hatása: az irányítói munkakörben dolgozók jogosultak kordedvezményes nyugdíjazásra, amelyért a Társaságot kordedvezménybiztosítási járulékfizetési kötelezettség terheli. Ennek mértéke a 2010-es 9,75%-ról 2011-re 13%-ra növekedett.

A Társaság 2011. évi záró létszáma 698 fő volt. Az átlagos statisztikai létszám a 2010. évvel megegyező szinten alakult. A személyi jellegű ráfordításokhoz kapcsolódóan a **Munkavállalók átlagos statisztikai létszáma, bérköltsége és egyéb személyi jellegű kifizetései a 3.3. pontban** kerülnek bemutatásra.

2.2.5 Egyéb ráfordítások

Egyéb ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Nyitó 2010.12.31	Záró 2011.12.31	Változás %
Céltartalék képzése	5 217 408	2 199 685	-58%
Költségvetéssel és önkormányzattal elszámolt adók, illetékek (iparüzési adó, innovációs járulék)	604 797	697 584	15%
Értékvesztés, terven felüli értékcsökkenési leírás	135 458	395 811	192%
Bírságok, kötbérek, fekbérek, késedelmi kamatok, kártérítések	5 798	13 248	128%
Különféle egyéb ráfordítások	6 640	83 849	1163%
Adóalapot növelő tételek	7 142	218 129	2954%
Egyéb ráfordítások	5 977 243	3 608 306	-40%

Az egyéb ráfordítások 40%-os csökkenésének fő oka, a céltartalékképzés mértékének csökkenése. A Társaság a 2010. üzleti év terhére képzett először a Hosszú távú munkavállalói juttatásokra céltartalékot, így a teljes 4.2 milliárd forintos állományra 2010-ben teremtette meg a fedezetet céltartalékok képzésével. Ezzel szemben 2011. évben csak a változás értékére történt céltartalékképzés (a 2.1.8 pont alatt részletesen bemutatva), a következő jogcímenen:

- hosszú távú munkavállalói juttatásokra – új állományra, valamint az aktuáriusi számítási modell változásai miatt képzett céltartalék: 1.003.792 ezer forint,
- munkaügyi bíróságon folyamatban lévő jogi perekre képzett új céltartalék: 167. 435 ezer forint,
- TAR 2 közelkörzeti radar további várható költségeinek fedezetére képzett új céltartalék: 13.800 ezer forint,
- 2011. vezetői prémiumok fedezetére képzett céltartalék: 116.990 ezer forint (ilyen jogcímen 2010-ben nem történt céltartalékképzés, 2010 végén a várható vezetői prémiumok a személyi jellegű ráfordítások között jelentek meg a passzív időbeli elhatárolásokkal szemben),
- Magyar Honvédség polgári repülésekhez kapcsolódó 2011. évi kutatás-mentési költségei megtérítésének fedezetére képzett céltartalék: 450.104 ezer forint.
- a 2006 vége óta a közlekedésért felelős minisztérium könyveiben fennálló követelések értékvesztésének és leírásának a nemzeti költségalapon keresztül történő megtérítése miatt a minisztérium felé fennálló biztos jövőbeni fizetési kötelezettség fedezetére képzett céltartalék: 447.564 ezer Forint.

A céltartalékképzés mértékének csökkenése mellett megfigyelhető az értékvesztések elszámolásának növekedése. Míg 2010 során 74 millió forint értékben számoltunk el vevőinkre értékvesztést, addig 2011-ben az elszámolt értékvesztés összege 312 millió forint. A növekedés fő oka Malév Zrt.-vel szemben nyitva álló, decemberi repülésekből származó 738 ezer euro, azaz 229.693 ezer forintnyi követelésünk 100%-os értékvesztése abból a sajnálatos tényből kifolyólag, hogy a Malév 2012. februárjában fizetéképtelenné vált, felszámolási eljárása pedig megindult. A Társaság a Malévval szembeni követeléseinek megtérülésére nem lát esélyt.

Vevőinkre képzett értékvesztéseket részletesen a 2.1.4 pontban mutatjuk be.

Nagy mértékű növekedést mutat még az „Adóalapot növelő tételek, bírságok” tétel, melynek 218 millió forint értékéből 217 millió forint a 2008. NAV vizsgálat kapcsán a Target Profit Forward ügyletek veszteségének „nem a társaság érdekében felmerülő költségként” minősítése miatt megállapított 310 millió forintos adóhiányra kivetett mulasztási bírság és késedelmi kamat. (A tételre 2010. üzleti év terhére céltartalékot képeztünk, melyet az adóhiány és bírság megfizetésével 2011 novemberében feloldottunk, tehát a 2011.évi eredményre összességében nem volt érdemi hatással.)

2.2.6 Pénzügyi műveletek eredménye

Pénzügyi műveletek eredménye

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Változás %
Egyéb kapott (járó) kamatok és kamatjellegű bevételek	569 202	804 031	41%
Pénzügyi műveletek egyéb bevételei	493 139	984 434	100%
Pénzügyi műveletek bevételei	1 062 341	1 788 465	68%
Fizetendő kamatok és kamatjellegű ráfordítások	1	1	0%
Pénzügyi műveletek egyéb ráfordításai	569 073	329 358	-42%
Pénzügyi műveletek ráfordításai	569 074	329 359	-42%
Pénzügyi műveletek eredménye	493 267	1 459 106	196%

A Társaság 2011-ben elért pénzügyi eredménye 1.459 millió forint, amely az előző évi eredmény csaknem háromszorosa.

A kapott kamatok mértéke jelenösen, mintegy 41%-kal nőtt 2011-ben 2010-hez képest, amelynek oka elsősorban az átlagosan nagyobb lekötött forint pénzállomány volt (átlagos lekötött betéti állomány 11. 425 millió forint 2011-ben, míg 8.315 millió forint 2010-ben). Az átlagos lekötött állomány 98% körül mozgott mindkét évben, és a piaci kamatszint is hasonlóan alakult a két év átlagában (6,8% 2011-ben és 6,4% 2010-ben).

A pénzügyi műveletek egyéb bevételei és ráfordításai az eszközök és források átértékelésének realizált és nem realizált árfolyam differenciáit tartalmazzák. Az év során számos azonnali (spot) devizakonverziót hajtott végre a Társaság, amelyeken 44.546 ezer forint árfolyamvesztés és 74.600 ezer forint árfolyamnyereség keletkezett. Az ügyletek megkötésében partnerünk a BNP Paribas volt.

Az év végi nem realizált árfolyamvesztés 2011-ben 72.468 ezer forint.

2.2.7 Rendkívüli bevételek

Rendkívüli bevételek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Változás %
Véglegesen átvett (kapott) pénzeszközök	0	1 196	-
Ajándékként, hagyatékként kapott, fellelt eszközök piaci értéke	469	98	-79%
Rendkívüli bevételek	469	1 294	176%

2.2.8 Rendkívüli ráfordítások

Rendkívüli ráfordítások

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Változás %
Véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök	81 022	101 706	26%
Térítés nélkül nyújtott szolgáltatások bekerülési értéke	843	105	-88%
Térítés nélkül átadott eszközök nyilvántartás szerinti értéke	1 766	0	-
Tartozásátvállalás szerződés szerinti összege	521	0	-
Rendkívüli ráfordítások	84 152	101 811	21%

A véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök között rendkívüli ráfordításként azon támogatások kerülnek elszámolásra, amelyeket elszámolási kötelezettség nélkül, tehát nem a költségek-ráfordítások ellentételezésére nyújt a HungaroControl Zrt. Ezeket a támogatásokat a Társaság Társadalmi Felelősségvállalás Programjának keretében nyújtja.

Továbbá, itt kerül elszámolásra a 2006. évi – költségvetési időszakhoz kapcsolódó - alulfinanszírozási egyenleg 1/5 részének feloldása is 56 millió forint értékben, mivel az még nem a Társaság könyveiben szereplő finanszírozási egyenleg volt, azonban a magyar költségvetésben a tárgyévben került feloldásra.

A rendkívüli ráfordítások között elszámolt térítés nélkül nyújtott szolgáltatások bekerülési értéke 105 ezer forinttal növelte a társasági adó alapot. A kiemelkedően közhasznú szervezetnek nyújtott támogatás miatt 1.250 ezer forinttal csökkentettük a társasági adó alapját. A tárgyévben véglegesen nem fejlesztési célra átadott pénzeszközök között csak olyan tételek szerepelnek, melyek nem emelik a társasági adóalapot. (Társasági adóalapot nem növel az átadott pénzeszköz, ha költségvetési szerv részére történt az átadás, vagy a Társaság rendelkezik a juttatásban részesülő nyilatkozatával, amely szerint a juttatás adóévében eredménye a juttatás következtében elszámolt bevétel nélkül számítva nem negatív.)

2.2.9 Társasági Adó

A 2011. évi társasági adó megállapítása:

adatok ezer Ft-ban

Adózás előtti eredmény:	1 976 756	Átlagkulcs
Társasági adóalapot növelő tételek	8 836 158	
Társasági adóalapot csökkentő tételek	6 500 514	
2011. adóév egészére megállapított adóalap	4 312 400	
Adófizetési kötelezettség:	774 356	17,96%

2011. év eredménykimutatásban megjelenő Adófizetési kötelezettség a következő tételek miatt tér el a 2011. évet ténylegesen érintő Társasági Adó tehertől:

adatok ezer Ft-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011
Tárgyévi beszámolóba beállított Társasági adó	567 246	774 356
2010. évi beszámoló adó-eltérése a TAO bevallástól		-176 400
2008. évi TPF ügyletek miatti adóhiány		310 549
2009., és 2010. évi TAO önrevíziók hatása		1 058
Adófizetési kötelezettség	567 246	909 563

A **Társasági adóalap módosító tételei** a mellékletek között a **4.7. táblázatban** kerülnek bemutatásra.

Társaságunk esetében speciálisan kezelt tétel az Eurocontrol speciális elszámolási egyenleg (bevételi többlet-hiány) elszámolása a társasági adó megállapítása során:

A tárgyévben keletkezett elszámolási egyenlegeket, illetve a korábban elhatárolt és a tárgyévben feloldott elszámolási egyenlegeket összevontan kezeljük társasági adóalap módosító tételként.

- Amennyiben az összevont egyenleg bevételi többletet mutat, a társasági adóalap levezetésében adóalap csökkentő tényezőként számoljuk el.
- Amennyiben az összevont egyenleg bevételi hiányt mutat, a társasági adóalap levezetésében adóalap növelő tényezőként számoljuk el.
- Így a Társaság tárgyévben ténylegesen kiszámlázott bevételei kerülnek a társasági adóalap meghatározásába.

2.3 VAGYONI, PÉNZÜGYI ÉS JÖVEDELMI HELYZET ÉRTÉKELÉSE

Társasági vagyonstruktúra változásának bemutatása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Megoszlás % 2010	Megoszlás % 2011	Változás %
Befektetett eszközök	17 925 523	18 202 900	43,99%	41,76%	2%
Forgóeszközök	16 932 243	19 091 961	41,55%	43,80%	13%
Aktív időbeli elhatárolások	5 892 687	6 291 181	14,46%	14,43%	7%
Eszközök összesen	40 750 453	43 586 042	100%	100%	7%

A Társaság vagyoni helyzete stabil, vagyona a két időszak között kismértékben növekedett, a befektetett eszközöknél és a forgóeszközöknél kimutatható növekedés eredményeként.

Források szerkezetének bemutatása

adatok eFt-ban

Megnevezés	Előző év 2010	Tárgyév 2011	Megoszlás % 2010	Megoszlás % 2011	Változás %
Saját tőke	22 206 343	22 157 143	54,49%	50,84%	0%
Céltartalékok	5 520 058	5 668 536	13,55%	13,01%	3%
Kötelezettségek	10 657 849	11 755 314	26,15%	26,97%	10%
Passzív időbeli elhatárolások	2 366 203	4 005 049	5,81%	9,19%	69%
Források összesen	40 750 453	43 586 042	100%	100%	7%

A Társaság tőkeszerkezete a 2011. évi mérleg szerinti eredmény bekerülésével lényegében nem változott. A céltartalékok 3%-os változása mellett emelkedett a kötelezettségek értéke is. Azonban a legnagyobb növekedést a forrásokon belül a passzív időbeli elhatárolások értéke mutatja, melynek oka, hogy 2011. évre a Társaság mindkét fő üzletágában felülfinanszírozott volt, a passzív elhatárolások között kimutatott összevont 2011. évi felülfinanszírozási egyenleg: 2.710.739 ezer forint.

Vagyoni helyzet mutatói	Számítása	2010.12.31	2011.12.31
Likviditás			
Likviditási ráta	(Forgóeszközök / Rövid lejáratú kötelezettségek)	277,60%	265,43%
Likviditási gyors ráta	((Forgóeszközök - Készletek) / Rövid. Lej. Köt.)	275,64%	263,68%
Tőkeszerkezet			
Tőkeellátottság	(Saját tőke / Eszközök összesen)	54,49%	50,84%
Eladósodottság	(Kötelezettségek / Eszközök összesen)	26,15%	26,97%
Jövedelmezőség			
Saját tőke arányos adózott eredmény	(Adózott eredmény / Saját tőke)	1,80%	4,82%
Árbevétel arányos adózott eredmény	(Adózott eredmény / Értékesítés nettó árbevétele)	1,41%	3,89%
Eszközarányos adózott eredmény	(Adózott eredmény / Eszközök összesen)	0,98%	2,45%

A Társaság likviditása jó, forgóeszközei több, mint 260%-ban fedezik rövid lejáratú kötelezettségeit. Tőkeszerkezete megfelelő, az eszközök több, mint felét a saját tőke fedezi. A Társaság 2011. évi jövedelmezősége a 2010. évhez viszonyítva javult.

III. TÁJÉKOZTATÓ RÉSZ

3.1 MÉRLEGEN KÍVÜLI TÉTELEK

3.1.1 Mérlegfordulónapon nyitott határidős ügyletek – Valós értékelés hatásainak bemutatása

A költségalap-elszámolási rendszer vonatkozásában a „teljes költségmegtérítési rendszer” 2011. december 31-i dátummal történő megszűnése, és a 2012. január 1-től életbelépő „teljesítményrendszer” életbelépése miatt a HungaroControl Zrt.-re hárult - egyéb kockázatok mellett – az árfolyamkockázatok viselése. A Társaság ennek kivédésére, a devizás árfolyamkockázatainak csökkentésére 2011. december 1-től a 2012 évben jelentkező Eurocontrolltól várt eurós bevételek fedezésére cash-flow fedezeti ügyleteket köt. A módszer célja a forgalom becslés alapján meghatározott várható havi árbevételekből származó eurós cash-flow forintértékének biztosítása az Eurocontrol által alkalmazott ún. havi árfolyamkiigazító mechanizmus alapján számított havi átlagos EUR/HUF árfolyamon.

Minden megkötött ügylet leszállítós, cash-flow fedezeti célú, tőzsdén kívül kötött ügylet, jellemzően 3-4 hónapos futamidővel.

Abban az esetben, ha megszűnik a fedezeti hatékonyság, kereskedési célú nem fedezeti ügyletté minősíti át a Társaság a könyvekben.

A Társaság a származékos ügyleteit a Szt. 59/A-59/F. § alapján a „Valós értéken történő értékelés” szabályai szerint értékeli. A lejáratig, minden hónap végén elvégzi a tranzakciók értékelését az ügyletkötő bankok által ügyletenként közölt Mark-to-Market (MtM) értéken értékelve.

2011. december 31-én az alábbi nyitott ügyleteket tartja nyilván a Társaság:

Fordulónapon nyitott származékos ügyletek

adatok eFt-ban

Megnevezés	Ügylet érték EUR	Kötési átlagárfolyam	Ügylet érték	Lejárat ideje	Eredményhatás (*) Nyereség (+)/ Veszteség (-)	Cash-flowra gyakorolt hatás
2011. novemberi árbevétel fedezése	5 326 000	311,91	1 661 233	2012.01.31	-22 482	0
2011. decemberi árbevétel fedezése	6 009 000	312,90	1 880 216	2012.02.29	-25 497	0
2012. januári árbevétel fedezése	6 323 191	307,31	1 943 211	2012.03.30	-68 414	0
Cash-flow fedezeti célú származékos ügyletek	17 658 191	310,71	5 484 660	-	-116 393	0
Nem fedezeti célú származékos ügyletek	0	0	0	-	0	0
Származékos ügyletek összesen	17 658 191	310,71	5 484 660	-	-116 393	0

(*) Az oszlop a 2011.12.30-ai valós érték értékelési különbözeteinek változását tartalmazza. A származékos ügyletek értékelését külső fél (ügyletkötő bank) végzi.

A 2011-es üzleti évben még nem zárult ügylet, így az ügyletekkel kapcsolatban realizált eredmény sem került elszámolásra.

A Társaság az ügyletek valós értékelését az ügyletkötő bank által szolgáltatott valós értékek alapján végezte el, amely összességében 116,4 millió forint nem realizált veszteséget mutat év végével.

Valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok

adatok eFt-ban

Megnevezés	Bekerülési érték	Értékelési különbözet	Valós érték (*) 2011.12.31
2011. novemberi árbevétel fedezése	1 661 233	-22 482	1 638 751
2011. decemberi árbevétel fedezése	1 880 216	-25 497	1 854 719
2012. januári árbevétel fedezése	1 943 211	-68 414	1 874 797
Cash-flow fedezeti célú származékos ügyletek	5 484 660	-116 393	5 368 267
Nem fedezeti célú származékos ügyletek	0	0	0
Származékos ügyletek összesen	5 484 660	-116 393	5 368 267
Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	5 484 660	-116 393	5 368 267

(*) A származékos ügyletek értékelését külső fél (ügyletkötő bank) végzi.

2011. december 31-én az ügyletek valós értéke 5.368 millió forint, a 116,4 millió forint negatív értékelési különbözet a valós értékelés értékelési tartalékával szemben került kimutatásra.

Valós értéken értékelt eszközök és források értékelési különbözetének állományváltozása

adatok eFt-ban

Megnevezés	2011. Nyitó érték	Saját tőke hatás		Eredményhatás		2011. Záró érték
		valós értékelés értékelési tartaléka értékeléskor	valós értékelés értékelési tartaléka elszámoláskor	Pénzügyi műveletek bevételei	Pénzügyi műveletek ráfordításai	
2011. novemberi árbevétel fedezése	0	-22 482	0	0	0	-22 482
2011. decemberi árbevétel fedezése	0	-25 497	0	0	0	-25 497
2012. januári árbevétel fedezése	0	-68 414	0	0	0	-68 414
Cash-flow fedezeti célú származékos ügyletek	0	-116 393	0	0	0	-116 393
Nem fedezeti célú származékos ügyletek	0	0	0	0	0	0
Származékos ügyletek összesen	0	-116 393	0	0	0	-116 393
Származékos ügyletek negatív értékelési különbözete	0	-116 393	0	0	0	-116 393

A mérlegfordulónapi vizsgálat alapján minden ügylet hatékonynak bizonyult, nem volt szükség kereskedési célú határidős ügyletté való átminősítésre.

3.1.2 Bankgarancia érvényesítésének kockázata partner felszámolási eljárása miatt

A bankgarancia érvényesítésének kockázata 2010. évi Beszámolóink elkészülte óta *2011-ben sem változott*:

A Bóta Elektronik Villamosipari Gyártó, Szerelő és Kereskedelmi Korlátolt Felelősségű Társaság (3300 Eger, Vécsey völgy 99. 0305/23.; cégjegyzékszám: 1009020916; adószám: 106729-43-2-10, a továbbiakban: Adós) és a HungaroControl 2006. április 4-én vállalkozási szerződést kötöttek a HungaroControl vagyonekezelésében lévő körishegyi és püspökladányi távorköri radarállomások teljes energetikai hálózatának korszerűsítése tárgyában, a Kohéziós Alap finanszírozásával. Az Adós az általa teljesített szolgáltatásokra az átadás-átvétel tényét rögzítő jegyzőkönyv aláírásának napjától számítva hatvan hónap jótállási időt

vállalt. A jótállási idő 2012. június 3-án jár le. Az Adós a szerződés alapján jótállás biztosítékként a K&H Bank Nyrt. által kiállított, visszavonhatatlan jótéljesítési bankgaranciát szolgáltatott a HungaroControl, mint a bankgarancia kedvezményezettje részére 11.967.424 forint erejéig.

A Heves Megyei Bíróság 2009. június 19-én közzétett végzésével rendelte el az Adós felszámolását. Az Adós bíróság által kijelölt felszámolója a Factor Kereskedelmi Szolgáltató és Ügyvitelszervező Kft. (1143 Budapest, Besnyői u. 13, cégjegyzékszám: 01 09269929).

Az Adós a HungaroControl Zrt. felé szerződés alapján fennálló jótállási kötelezettségének megtérítéséről, illetve más módon történő érvényesítéséről Társaságunk, mint hitelező, nem kívánt lemondani. A jótállás olyan szerződést biztosító, értékkel bíró mellékkötelezettség, amelyet mint hitelezői követelést, a felszámolás során nyilvántartásba kell venni. Erre való tekintettel kezdeményeztük a felszámolónál a hitelezői igényünk nyilvántartásba vételét.

A felszámoló 2009. november 16-án kelt, Társaságunkhoz 2009. november 20-án érkezett, Fsz. 2437/09. iktatószámú levelében visszaigazolta a – határidőben, 2009. július 27-én bejelentett – hitelezői igényünk nyilvántartásba vételét. A nyilvántartásba vett követelés összesen 12.067.424 forint, amelyből 11.967.424 forint „f” csoportba sorolt, az Adós jótállási kötelezettségével összefüggő tőkekövetelés, és 100.000 forint – szintén „f” csoportba sorolt – regisztrációs díj.

3.1.3 Pénzügyi szempontból jelentős, mérlegben nem szereplő megállapodások bemutatása

A HungaroControl Zrt. rendelkezik a BNP Paribas Banknál garanciavállalási keretszerződéssel, mely alapján esetenként garancia, illetve ezekre vonatkozó szándéknyilatkozat (garancia-ígérvény) kibocsátását kérheti a Banktól. A Bank által kibocsátott garanciák együttes értéke nem haladhatja meg a 75 millió forintot. A garanciakeret terhére 2011. december 31-én a HungaroControl Zrt. a következő adott bankgaranciákkal rendelkezett:

- 1) Bankgarancia
 - Összeg: 55.080 EUR
 - Típusa: bérleti díjfizetési garancia
 - Lejárata: 2011.09.14. – 2014.08.17.
 - Kedvezményezett: Budapest Airport Zrt.

- 2) Bankgarancia
 - Összeg: 12.000.000 HUF
 - Típusa: bérleti díjfizetési garancia
 - Lejárata: 2011.01.30. – 2012.01.31.
 - Kedvezményezett: Népliget Béta Kft.

3.2 VEZETŐ TISZTSÉGVISELŐK, IGAZGATÓSÁG ÉS FELÜGYELŐ BIZOTTSÁG TAGJAINAK JÁRANDÓSÁGA, ELŐLEGEI, KÖLCSÖNEI

FB tagok, vezető tisztségviselők juttatásai

adatok eFt-ban

Megnevezés	Járandóság	Folyósított előlegek	Nyújtott kölcsönök
	2011-ben	2011.12.31	2011.12.31
Felügyelő bizottság tagjainak juttatásai összesen	10 085	0	0
Igazgatóság tagjainak juttatásai 2011.04.30-ig	2 414	0	0
Vezérigazgató juttatásai 2011. során (*)	27 515	0	0
Összesen	40 014	0	0

(*) ebből 7.112 eFt a 2010. év alapján kifizetett prémium

A HungaroControl Zrt. Igazgatósága 2011. április 30-án megszűnt, jogköreit a Vezérigazgató gyakorolja.

3.3 MUNKAVÁLLALÓK ÁTLAGOS STATISZTIKAI LÉTSZÁMA, BÉRKÖLTSÉGE ÉS SZEMÉLYI JELLEGŰ EGYÉB KIFIZETÉSEI

Munkavállalók átlagos statisztikai létszáma, bérköltsége és egyéb személyi jellegű kifizetései

adatok eFt-ban

Megnevezés		Átlagos statisztikai létszám (fő)	Béreköltség	Személyi jellegű egyéb kifizetés
Főállásban, teljes munkaidőben	fizikai foglalkozásúak	68,75	568 592	53 459
alkalmazásban álló	szellemi foglalkozásúak	596,08	9 676 314	1 092 857
Főállásban nem teljes munkaidőben	fizikai foglalkozásúak		-	-
alkalmazásban álló	szellemi foglalkozásúak	7,25	50 394	8 013
Alkalmazásban álló nyugdíjas	teljes munkaidős fizikai foglalkozásúak		-	-
	szellemi foglalkozásúak	7,00	82 102	7 351
	nem teljes munkaidős fizikai foglalkozásúak		-	-
	szellemi foglalkozásúak		-	-
További munkaviszonyban állók			5 192	489
Egyéb állományba nem tartozó munkavállalók			111 956	2 723
Foglalkoztatottak összesen		679,08	10 494 550	1 164 892

3.4 KAPOTT TÁMOGATÁSOK

A HungaroControl Zrt. 2010 és 2011 során a következő Európai Uniós támogatásokban részesült:

	Pályázat neve	Konzorciumi támogatás	HungaroControl Zrt. megítélt támogatása	Kifizetett támogatás	Elszámolás megtörtént?
1	TEN-T EERP új ATM központ építése	-	5 964 000 EUR	2 982 000 EUR	nem
2	TEN-T ATM/FAB	1 447 390 EUR	388 545 EUR	95 653 EUR	nem
3	TEN-T FAB CE	2 006 250 EUR	404 874 EUR	332 390 EUR	igen
	Összesen:	3 453 640 EUR	6 757 419 EUR	3 410 043 EUR	

1. ANS III. program

A HungaroControl Zrt.-nek 2009 decemberében az Európai Bizottság, a TEN-T EERP új ATM központra beadott pályázata alapján, a maximálisan adható 20%-ot, azaz 5.964.000 EUR támogatást ítél meg. Ez a projekt, a transeurópai közlekedési hálózatok (TEN-T) területén megvalósítandó "HungaroControl Zrt. új légiforgalmi szolgáltatási központjának kialakítása az üzemeltetési biztonság és kapacitás növelése érdekében" – 2009-HU-40043-E közös érdekű projektje összhangban van a 680/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelettel, valamint az európai gazdaságélénkítési tervben foglaltakkal.

A főbb tevékenységek száma: 5, a mérföldkövek száma: 12.

Támogatás 50%-a 2.982.000 euró előfinanszírozásként 2010. február 1-én számlánkra beérkezett.

Tevékenységenkénti támogatás

adatok euróban

Tevékenységek	A támogatható teljes projekt becsült értéke (EUR)	Támogatás 20% (EUR)
1. ANS III.épület/G/G	10 520 000 (ebből G/G 622.406, közmű 570.500)	2 104 000 (ebből G/G124.481, közmű 114.100)
2. MATIAS: online-offline	16 000 000	3 200 000
3. VCS, VRRS	2 000 000	400 000
4. ATCC Rádiók	1 000 000	200 000
5. ATCC Pultok (Consol)	300 000	60 000
Összesen	29 820 000	5 964 000

1/1. ANS III épület (G/G hálózat): teljesítése 2011. december 31-én 70 %-os.

1/2. MATIAS: a közbeszerzési törvény szerinti eljárás 2009 novemberében megtörtént és a szerződés 2009. decemberben a THALES AIR System S.A-val létrejött. 2011-ben a szerződés 75 %-a teljesítésre került.

1/3. III. Beszédüzemű Hangkommunikációs Rendszer (VCS, VRRS): a közbeszerzési eljárást követően a szállításra és telepítésre vonatkozó szállítási szerződés 2010 októberében aláírásra került. 2011-ben a szerződés 80%-ának teljesítése a gyári átvételi tesztig megtörtént.

1/4. Rádiók: ATCC technológia rádiók, szerződéskötése megtörtént 778.924 euró értékben. Ebből teljesítve 77.892 euró = 10 %

1/5. Pultok (Consol): szerződéskötése megtörtént 1.389.360 euró értékben. 2011-ben teljesítve: 486.276 euró = 35 %

ANS – III. program támogatásai összefoglalva:

A támogatás végrehajtási idejének csúszására vonatkozó Bizottsági Határozat módosítás megérkezett. Ennek új végrehajtási ideje 2012. december 07. A 2011. évre tervezett mérföldkövek teljesültek.

A projekt fizikai megvalósulása Tev. száma	Tevékenységek neve	2010. beszámolási időszak		2011. Tárgyév		2012.	Várható teljesítés
		Terv %	Tény %	Terv %	Tény %	Terv %	
1	ANS III épület	59	0	40	40	60	100%
2	MATIAS	65	65	10	10	25	100%
3	VCS, VRRS	50	80	0	0	20	100%
4	ATCC Rádió	50	0	50	10	90	100%
5	ATCC Pultok (consol)	33	0	33	35	65	100%

2. TEN-T ATM/FAB

A pályázatot 2010. április 30-i határidővel elkészítettük és beadtuk. A FAB CE pályázattól eltérően, a Szlovák partner nélkül, négy ország légiirányító cégének: az Austrocontrolnak, a HungaroControl Zrt.-nek, a Rizeni letového provozu České republiky-nek, a Kontrola zračnega prometa Slovenije, d.o.o konzorciumával készült el a pályázat. A pályázat a légiforgalmi szervezés – Funkcionális légtérblokkok (ATM/FAB-ok) területén megvalósítandó intézkedésekre vonatkozik. A 2010. júliusi pénzügyi bizottsági döntés alapján a konzorciumi támogatási érték 1.447.390 euró, melyből a HungaroControl 388.545 euró támogatásban részesül.

A projekt kezdési és befejezési időpontja: 2011. január 1. – 2012. december 31. Az előfinanszírozás 2011.12.31-ig beérkezett része 95.652,69 euró, melyből koordinátori díjként levonásra került 72.625,21 euró.

A Bizottság által elfogadott, nevesített 12 tevékenységre vonatkozóan az alábbi költségek számolhatók el a támogatásra.

- a munkacsoportokban résztvevők munkaidő ráfordítása
- a munkacsoportokkal kapcsolatos kiutazások költsége
- a munkacsoportok hazai és külföldi catering költségeinek elszámolása
- a FAB-bal kapcsolatban felmerülő külső szállítók költségei

A két folyamatban lévő támogatási projekt a Bizottsági Határozatnak megfelelően folyik, jelenleg a támogatás csökkentésének kockázata nem látszik.

3.5 KUTATÁS-FEJLESZTÉS TÁMOGATÁSA

A Társaság 2011. év során létrehozta a budapesti léginavigációs kutatás-fejlesztési és szimulációs központot, angol rövidítéssel CRDS (Centre for Research, Development and Simulation), mely Közép-Európa legnagyobb és legmodernebb technológiával felszerelt centruma. A magyar szakemberek tudására támaszkodó központ erősíti a térség légiforgalmi szolgálatainak együttműködését, és segíti az Egységes Európai Égbolt integrációs program megvalósítását, az ú.n. funkcionális légtérblokkok működését.

A HungaroControl Zrt. megalakulásától kezdve támogatja a főtevékenységéhez, azaz a légiforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódó tudományos kutatásokat és fejlesztéseket, így 2011. év során is a Budapesti Műszaki- és Gazdaságtudományi Egyetemmel kötött három kutatás-fejlesztési szerződés keretében, összesen 22,5 millió forintot fordított ilyen célra.

3.6 KÖRNYEZETVÉDELEM

A HungaroControl Zrt. elismeri a környezetvédelem és a fenntartható fejlődés fontosságát, gazdasági és társadalmi jelentőségét. Tevékenysége során kötelezettséget vállalt a természet és a környezet megóvására, a környezet állapotának javítására.

Célkitűzése, hogy a környezeti terhelést csökkentve, folyamatosan javítsa teljesítményét, s egy hatékony, a Társaság működési és fejlesztési stratégiájával egybehangolt, döntési rendszerű szerves részét képező környezetirányítási rendszert alakítson ki és tartson fenn.

A szabvány követelményeinek megfelelően kidolgozásra kerültek a környezeti politika és a környezetirányítási rendszert szabályozó dokumentumok, melyek megtartása és annak folyamatos fejlesztése mellett Társaságunk elkötelezte magát.

Társaságuk célja a szolgáltatásunk által zajjal közvetlenül érintett környező kerületek és települések terheinek mérséklése, valamint tevékenységünk környezeti hatásainak és felelősségének tudatosítása.

Az érdekelt felek tekintetében a környezeti hatások elfogadását az objektív és hiteles adatszolgáltatás folyamatos kommunikációja során, hatékony partnerségi kapcsolat kiépítésével kívánjuk elérni. Működésünk során célunk a környezettudatos gondolkodás és magatartás magas szintű biztosítása, melyet a folyamatos környezeti tényezők és hatások felülvizsgálatával tudunk biztosítani.

Fejlesztéseink között környezetvédelmi célként kezeljük a környezetbarát technológiákat és az energia hatékony megoldásokat, valamint az alternatív energia megoldásokat.

Tevékenységünk okozta környezeti terhelések csökkentésére módszertani eljárások felülvizsgálatával és teljesítmény-alapú navigációs rendszer bevezetésével készülünk. A precízebb nyomvonaltartási pontossággal csökken a zajjal érintett területek nagysága.

A folyamatos megközelítés (CDA) módszer alkalmazásával az üzemanyag – fogyasztás mellett a zajterhelés csökkenése is várható a jelenlegi megközelítési eljárásokhoz viszonyítva. A módszer jelentősége elsősorban alacsony forgalmú időszakban számottevő.

A környezet védelemét szolgáló eszközök kimutatását a mellékletek között a 4.6. táblázat tartalmazza.

A veszélyes hulladék készlet állományváltozásai, valamint hulladékkezeléssel kapcsolatban elszámolt költségek 2011-ben:

Veszélyes hulladékok nyitókészlete, állományváltozásai, valamint a hulladékkezeléssel kapcsolatban elszámolt költségek

adatok forintban

Telephely	Hulladék kód	Hulladék megnevezése	Nyitókészlet [kg]	Keletkezett mennyiség [kg]	Átadott mennyiség [kg]	Zárókészlet [kg]	Egységár	Ártalmatlanítás költsége
							Ft/kg	Ft
Hc székház	180103	Betegellátási hulladék (13 alkalom/2011.év)	0	33	33	0	11 100	144 300
Hc székház	160213	Elektronikai hulladék egyéb	0	2 272	2 272	0	183	415 776
Hc székház	200121	Fénycsövek	0	177	177	0	183	32 391
Hc székház	160103	Gumiabroncs	0	0	0	0	15	21 300
Hc székház	200101	Irodai papírhulladék	0	0	0	0	3	15 030
Hc székház	150101	Karton csomagolási hulladék	0	0	0	0	4	5 052
Hc székház	200301	Kommunális hulladék, települési kevert hulladék (ürítések száma szerint)	0	0	0	0		2 153 850
Hc székház	150202	Légtechnikai szűrő	0	844	844	0	159	134 196
Hc székház	200135	Monitor, elektronikai hulladék	0	816	816	0	98	79 968
Hc székház	200135	Vegyesszig. kábel	0	137	137	0	98	13 426
Hc székház	190809	Zsírfogó hulladék	0	0	0	0	11	98 340
KRAD	160213	Elektronikai hulladék	1	40	41	0	183	7 503
KRAD	130204	Fáradt olaj	0	0	0	0	95	4 750
KRAD	200121	Fénycsövek	1	5	6	0	183	1 098
KRAD	80111	Festékmaradék	0	15	15	0	183	2 745
KRAD	80317	Festékpátron, toner	0	5	5	0	0	0
KRAD	200101	Irodai papír	0	0	0	0	0	0
KRAD	200301	Kommunális hulladék (ürítések száma szerint)	0	0	0	0		129 600
KRAD	200135	Monitor	0	159	159	0	98	15 582
KRAD	150202	Olajos rongy	4	5	9	0	159	1 431
KRAD	150110	Oldószeres, festékes műanyag kanna	24	21	45	0	159	7 155
KRAD	160601	Ólomakkumulátorok	13	1	1	13	0	0
KRAD	150101	Papír és karton csomagolási hulladék	0	0	0	0	4	32
KRAD	160213	Számítógép, műszerek	0	300	300	0	183	54 900
KRAD	200133	Szárakelemek	0	2	2	0	480	960
KRAD	200304	Szennyvíz (280 m ³ , a kg becsült érték)	0	0	0	0		1 087 900
KRAD	150110	Üres spray	6	2	8	0	159	1 272
PRAD	160213	Elektronikai hulladék	200	0	200	0	183	36 600
PRAD	130204	Fáradt olaj	100	60	160	0	95	15 200
PRAD	200121	Fénycső	5	10	15	0	183	2 745
PRAD	80111	Festék maradék	10	0	10	0	183	1 830
PRAD	200301	Kommunális hulladék (ürítések száma szerint)	0	0	0	0		189 800
PRAD	150110	Oldószeres, festékes műanyag kanna	10	5	15	0	159	2 385
PRAD	200133	Szárakelemek, akkumulátorok	0	3	3	0	480	1 440
PRAD	200304	Szennyvíz	0	0	0	0		452 739
ÖSSZESEN								5 131 296

(KRAD = Kőrishgyi radarállomás, PRAD= Püspökladányi radarállomás)

Társaságunk a telephelyeken a veszélyes hulladékokat a jogszabályoknak megfelelően az arra kijelölt helyen tárolja, szállításáról, ártalmatlanításáról megfelelően gondoskodik.

IV. MELLÉKLETEK

4.1 CASH-FLOW KIMUTATÁS

CASH FLOW-KIMUTATÁS

2011. Üzleti év

adatok eFt-ban

Sor-szám		A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
a		b	c	d
1	I.	Szokásos tevékenységből származó pénzeszköz-változás	4 809 757	5 426 363
2	1	Adózás előtti eredmény ±	995 891	2 015 379
3	2	Elszámolt amortizáció +	3 417 302	3 429 703
4	3	Elszámolt értékvesztés és visszaírás ±	126 029	321 283
5	4	Céltartalék képzés és felhasználás különbözete ±	5 216 858	148 478
6	5	Befektetett eszközök értékesítésének eredménye ±	-167	-5 767
7	6	Szállítói kötelezettség változása ±	178 194	108 070
8	7	Egyéb rövid lejáratú kötelezettség változása ±	1 142 036	670 003
9	8	Passzív időbeli elhatárolások változása ±	-1 158 568	1 638 846
10	9	Vevőkövetelés változása ±	-2 456 990	-678 207
11	10	Forgóeszközök (vevőkövetelés és pénzeszköz nélkül) változása ±	-338 907	86 632
12	11	Aktív időbeli elhatárolások változása ±	-744 675	-398 494
13	12	Fizetett, fizetendő adó (nyereség után) -	-567 246	-909 563
14	13	Fizetett, fizetendő osztalék, részesedés -	-1 000 000	-1 000 000
15	II.	Befektetési tevékenységből származó pénzeszköz-változás	-2 536 128	-3 629 474
16	14	Befektetett eszközök beszerzése -	-2 536 295	-3 635 241
17	15	Befektetett eszközök eladása +	167	5 767
18	16	Kapott osztalék, részesedés +	0	0
19	III.	Pénzügyi műveletekből származó pénzeszköz-változás	733 741	9 132
20	17	Részvénykibocsátás, tőkebevonás bevétele +	0	0
21	18	Kötvény, hitelviszonyt megtestesítő értékpapír kibocsátásának bevétele +	0	0
22	19	Hitel és kölcsön felvétele +	0	0
23	20	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek törlesztése, megszüntetése, beváltása +	1 061	1 345
24	22	Véglegesen kapott pénzeszköz +	810 836	50 041
25	23	Részvénybevonás, tőke kivonás (tőkeleszállítás) -	0	0
26	24	Kötvény és hitelviszonyt megtestesítő értékpapír visszafizetése -	0	0
27	25	Hitel és kölcsön törlesztése, visszafizetése -	0	0
28	26	Hosszú lejáratra nyújtott kölcsönök és elhelyezett bankbetétek -	-450	-1 000
29	27	Véglegesen átadott pénzeszköz -	-33 100	-45 381
30	28	Alapítókkal szembeni, illetve egyéb hosszú lejáratú kötelezettségek változása ±	-44 606	4 127
31	IV.	Pénzeszközök változása (±I±II±III. sorok) ±	3 007 370	1 806 021

4.2 IMMATERIÁLIS JAVAK ÁLLOMÁNYVÁLTOZÁSA

2011. év

ezer Ft-ban

MEGNEVEZÉS	VAGYONÉRTÉKŰ JOGOK			SZELLEMI TERMÉK			ALAPÍTÁS ÁTSZERVEZÉS	IMMATERIÁLIS JAVAK ÖSSZESEN
	Használatba vett	Használatba nem vett	Összesen	Használatba vett	Használatba nem vett	Összesen		
NYITÓ BRUTTÓ ÉRTÉK	244 425	376	244 801	11 723 571	2 863 020	14 586 591	0	14 831 392
Vásárlás		9 353	9 353		41 164	41 164	0	50 517
Aktiválás	9 272		9 272	69 822		69 822	0	79 094
Előállítás			0			0	0	0
Átsorolás			0		28 558	28 558	0	28 558
Egyéb növekedés		12	12			0	0	12
Növekedés összesen	9 272	9 365	18 637	69 822	69 722	139 544	0	158 181
Selejtezés			0	5 126		5 126		5 126
Eladás	9		9			0		9
Egyéb csökkenés	5		5			0		5
Átsorolás			0			0		0
Aktivált érték		9 271	9 271		69 822	69 822		79 093
Csökkenés összesen	14	9 271	9 285	5 126	69 822	74 948	0	84 233
ZÁRÓ BRUTTÓ ÉRTÉK	253 683	470	254 153	11 788 267	2 862 920	14 651 187	0	14 905 340
Nyitó értékcsökkenési leírás	155 348	0	155 348	7 110 222		7 110 222		7 265 570
Növekedés	77 889		77 889	2 425 119		2 425 119		2 503 008
Csökkenés	14		14	5 126		5 126		5 140
Záró értékcsökkenési leírás	233 223		233 223	9 530 215	0	9 530 215		9 763 438
NYITÓ NETTÓ ÉRTÉK	89 077	376	89 453	4 613 349	2 863 020	7 476 369		7 565 822
ZÁRÓ NETTÓ ÉRTÉK	20 460	470	20 930	2 258 052	2 862 920	5 120 972		5 141 902

4.3 TÁRGYI ESZKÖZÖK ÁLLOMÁNY VÁLTOZÁSA

2011.év

ezer Ft-ban

MEGNEVEZÉS	INGATLANOK			MŰSZAKI BERENDEZÉS	EGYÉB BERENDEZÉS	BEFEJEZETLEN BERUHÁZÁS, ELŐLEG	TÁRGYI ESZKÖZÖK ÖSSZESEN
	SAJÁT INGATLANOK	VAGYONKEZELÉSBE ÁTVETT INGATLANOK	INGATLANOK ÖSSZESEN				
NYITÓ BRUTTÓ ÉRTÉK	504 442	5 510 327	6 014 769	6 603 329	1 882 212	771 259	15 271 569
Vásárlás						3 732 242	3 732 242
Aktiválás	11 147	67 170	78 317	64 299	262 181		404 797
Előállítás			0				0
Átsorolás		57 700	57 700	1 548			59 248
Egyéb növekedés							0
Növekedés összesen	11 147	124 870	136 017	65 847	262 181	3 732 242	4 196 287
Értékesítés miatti átsorolás			0	10	1 600		1 610
Készletre való átsorolás		489	489				489
Átsorolás	57 700		57 700	172	1 376	28 558	87 806
Selejtezés, Bontás		13 435	13 435	7 355	37 281		58 071
Értékesítés			0	926	15 182		16 108
Egyéb csökkenés			0		511	4 001	4 512
Aktiválás			0			402 535	402 535
Csökkenés összesen	57 700	13 924	71 624	8 463	55 950	435 094	571 131
ZÁRÓ BRUTTÓ ÉRTÉK	457 889	5 621 273	6 079 162	6 660 713	2 088 443	4 068 407	18 896 725
Nyitó értékcsökkenési leírás	28 476	1 126 534	1 155 010	2 420 413	1 338 427	0	4 913 850
			0				-
Tervszerinti növekedés	12 671	131 734	144 405	567 600	214 690		926 695
Tervszerinti csökkenés		1 997	1 997	7 234	50 193		59 424
Tervszerinti écs változás átsorolás miatt növekedés		4 837	4 837	7 949			12 786
Tervszerinti écs változás átsorolás miatt csökkenés	4 837	78	4 915	6 974	975		12 864
Tervenfelüli écs növekedés	10 060	11 438	21 498	49 955	7 951	4 001	83 405
Tervenfelüli écs csökkenés		11 438	11 438	1 053	4 222	4 001	20 714
Záró értékcsökkenési leírás	46 370	1 261 030	1 307 400	3 030 656	1 505 678	0	5 843 734
NYITÓ NETTÓ ÉRTÉK	475 966	4 383 793	4 859 759	4 182 916	543 785	771 259	10 357 719
ZÁRÓ NETTÓ ÉRTÉK	411 519	4 360 243	4 771 762	3 630 057	582 765	4 068 407	13 052 991

4.4 LÉGIFORGALMI IRÁNYÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK ÁRBEVÉTELE – FÖLDRAJZI MEGBONTÁSBAN

Átrepülő forgalom - Útvonalirányítási Díjbevétele

adatok ezer Ft-ban

Sorrend	Ország	2011. értékesítés árbevétele	2011. értékesítés %
1	Németország	2 792 714	12,62%
2	Törökország	2 720 514	12,29%
3	Egyesült Arab Emírátsok	2 004 751	9,06%
4	Egyesült Királyság	1 370 399	6,19%
5	Ausztria	1 349 410	6,10%
6	Magyarország	1 233 473	5,57%
7	Amerikai Egyesült Államok	959 156	4,33%
8	Katar	629 429	2,84%
9	Hollandia	623 253	2,82%
10	Románia	617 455	2,79%
11	Franciaország	593 643	2,68%
12	Cseh Köztársaság	568 874	2,57%
13	Oroszország	481 860	2,18%
14	Svájc	462 379	2,09%
15	Bulgária	299 331	1,35%
16	Kínai Népköztársaság	293 539	1,33%
17	Szingapúr	273 760	1,24%
18	India	272 958	1,23%
19	Olaszország	240 445	1,09%
20	Izrael	239 661	1,08%
21	Svédország	228 430	1,03%
22	Dánia	223 987	1,01%
23	Szerbia	214 375	0,97%
24	Ukrajna	192 544	0,87%
25	Lengyelország	176 179	0,80%
	Egyéb országok	3 068 184	13,86%
Átrepülő forgalom - Útvonalirányítási Díjbevétele		22 130 703	100%

Közelkörzet - Terminálirányítás Díjbevétele

adatok ezer Ft-ban

Sorrend	Ország	2011. értékesítés árbevétele	2011. értékesítés %
1	Magyarország	2 734 081	52,98%
2	Németország	585 680	11,35%
3	Egyesült Királyság	320 200	6,20%
4	Svájc	158 356	3,07%
5	Amerikai Egyesült Államok	147 073	2,85%
6	Hollandia	112 849	2,19%
7	Franciaország	107 697	2,09%
8	Luxemburg	88 296	1,71%
9	Cseh Köztársaság	77 843	1,51%
10	Belgium	75 595	1,46%
11	Törökország	74 044	1,43%
12	Ausztria	72 075	1,40%
13	Norvégia	64 713	1,25%
14	Oroszország	63 621	1,23%
15	Lengyelország	49 997	0,97%
16	Portugália	43 390	0,84%
17	Finnország	41 893	0,81%
18	Olaszország	38 491	0,75%
19	Írország	37 699	0,73%
20	Izrael	36 282	0,70%
21	Románia	28 942	0,56%
22	Katar	28 014	0,54%
23	Kínai Népköztársaság	27 867	0,54%
24	Ukrajna	25 886	0,50%
25	Moldova	19 710	0,38%
	Egyéb országok	100 586	1,95%
Közelkörzet - Terminálirányítás Díjbevétele		5 160 880	100%

4.5 IMPORTBESZERZÉSEK

2011. Év

adatok ezer Ft-ban

Ország	2011. Termékbeszerzés	2011. Szolgáltatás beszerzés
Belgium	37 685	1 166 121
Franciaország	423 796	42 888
Szlovákia	152 903	28 743
Németország	96 221	120 066
Ausztria	4 565	23 725
Egyesült Királyság	3 821	20 347
Hollandia	290	18 688
Románia	-	13 872
Egyéb országok	143	958
EU országok összesen	719 424	1 435 408
Norvégia	63 755	3 840
Svájc	38 208	2 123
Kanada	25 276	2 890
Szerbia	-	21 316
Egyéb országok	48	997
NON-EU országok összesen	127 287	31 166
Importbeszerzések	846 711	1 466 574

4.6 KÖRNYEZET VÉDELME T KÖZVETLENÜL SZOLGÁLÓ IMMATERIÁLIS JAVAK ÉS TÁRGYI ESZKÖZÖK

A Szt. 94. § (1) A környezet védelmét közvetlenül szolgáló tárgyi eszközök - 92. § (1) bekezdése szerint - részletezett adatai

Megnevezés	2011. évi nyitó			2011.évi növekedés	2011.évi záró		
	Bruttó érték	Halmozott écs	Nettó érték		Bruttó érték	Halmozott écs	Nettó érték
Immateriális javak							
HIR-INFO hulladékkezelő és nyilvántartó szoftver	83 400	83 400	-	-	83 400	83 400	-
Környezet védelmi iroda dokumentumait nyilvántartó rendszer	6 948 000	238 707	6 709 293	4 845 000	11 793 000	2 549 069	9 243 931
Immateriális javak összesen	7 031 400	322 107	6 709 293	4 845 000	11 876 400	2 632 469	9 243 931
Megnevezés	2011. évi nyitó			2011.évi növekedés	2011.évi záró		
	Bruttó érték	Halmozott écs	Nettó érték		Bruttó érték	Halmozott écs	Nettó érték
Tárgyi eszközök							
Hulladéktartó falra szerelt	18 000	18 000	-	-	18 000	18 000	-
RM hulladékgyűjtő kocsi	48 700	48 700	-	-	48 700	48 700	-
Tárgyi eszközök összesen	66700	66700	-	-	66700	66700	-

4.7 TÁRSASÁGI ADÓALAP MÓDOSÍTÓ TÉTELEK

2011. év

adatok eFt-ban

Megnevezés	Összeg
Társasági adóalapot növelő tételek összesen:	8 836 158
A várható kötelezettségekre és a jövőbeni költségekre képzett céltartalék, céltartalékot növelő összeg	2 199 685
A számviteli törvény szerint az adóévben terv szerinti értékcsökkenési leírásként és terven felüli értékcsökkenésként elszámolt összeg	3 513 108
Nem a vállalkozási, bevételszerző tevékenységgel kapcsolatos költségek, ráfordítások összege	45 720
Jogerős határozatban megállapított bírság, az Art. és Tb-törvények szerinti jogkövetkezmények ráfordításként elszámolt összege az önellenőrzéshez kapcsolódó kivételével	217 666
Az adóévben követelésre elszámolt értékvesztés összege	312 406
Az adóellenőrzés, önellenőrzés során megállapított, adóévi költségként, ráfordításként, vagy adóévi nettó árbevétel, bevétel, aktivált saját teljesítmény csökkentéseként elszámolt összeg	38 424
Egyéb növelő jogcímek (2007.01.01. előtt kapott Kohéziós Alap támogatásra jutó Écs) + (EC elszámolás tárgyévi bevételi többlete a következő évben elszámolandó az adóspirál kikerülése érdekében, a tárgyévben így többletadó befizetésével.)	2 509 149
Társasági adóalapot csökkentő tételek összesen:	6 500 514
Előző évek elhatárolt veszteségéből adóévben leírt összeg	0
A várható kötelezettségekre és a jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék felhasználása következtében az adóévben bevételként elszámolt összeg	2 051 207
Az adótörvény szerint figyelembe vett értékcsökkenési leírás összege,	3 726 564
A visszafizetési kötelezettség nélkül kapott támogatás, juttatás, a véglegesen kapott pénzeszköz	0
A fejlesztési tartalék adóév utolsó napján lekötött tartalékként kimutatott összege, de legfeljebb az adózás előtti eredmény 50 százaléka, és legfeljebb 500 millió forint [Tao. Tv. 7. § (1) f); 7. § (15), 16. § (1) a)]	500 000
Behajthatatlanná vált követelés leírásakor a korábbi adóévekben adóalap növelő tételként elszámolt értékvesztés összege, valamint a követelés átruházásakor, kiegyenlítésekor, beszámításakor elszámolható összeg, az adóévben visszaírt értékvesztés	136 359
Az alapkutatás, az alkalmazott kutatás és a kísérleti fejlesztés adóévben felmerült közvetlen költségeként elszámolt összege	0
Az adóellenőrzés, önellenőrzés során megállapított adóévi bevételként, vagy aktivált saját teljesítmény növeléseként, vagy adóévi költség, ráfordítás csökkentéseként elszámolt összeg	85 134
A helyi iparüzési adó adóévi ráfordításként elszámolt összege	0
Az adott adomány, támogatás igazolt összege	1 250
Egyéb csökkentő jogcímek	0

4.8 SZAKMAI RÖVIDÍTÉSEK MAGYARÁZATA

Szakmai rövidítések, kifejezések magyarázata angolul és magyarul			
En-route	Route Charge	FMTP	Flight Message Transfer Protocol
	<i>Útvonalirányítás</i>		<i>Járat információ átviteli protokoll</i>
TNC	Terminal Navigation Charge	ICAO	International Civil Aviation Organisation
	<i>Terminálirányítási Díj</i>		<i>Nemzetközi Polgári Repülési Szervezet</i>
AFIS	Aerodrome Flight Information Service	IFRS	International Financial Reporting Standards
	<i>Repülőtéri Repüléstájékoztató Szolgálat</i>		<i>Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok</i>
AIP	Aeronautical Information Publication	MtM	Mark-to-Market
	<i>Légiforgalmi Tájékoztató Kiadvány</i>		<i>Nyitott pozíció aktuális piaci értéke</i>
AIS	Aeronautical Information Service	NOTAM	Notice to Airmen
	<i>Légiforgalmi Tájékoztató Szolgálat</i>		<i>Közlemény Légiközlekedési Szakszemélyzetnek</i>
ANS	Air Navigaion Services	TA Radar	Terminal Approach Radar
	<i>Légiforgalmi Szolgálatok</i>		<i>Közelkörzeti Légtérelenőrző Radar</i>
APP	Approach	TEN-T	Trans-European Transport Network
	<i>Közel-körzeti irányítás</i>		<i>Transzeurópai Közlekedési Hálózat</i>
ATM	Air Traffic Management	TEN-T EERP	TEN-T European Economic Recovery Plan
	<i>Légiforgalmi Irányítás</i>		<i>TEN-T Európai Gazdaságélénkítő Terv</i>
ATC	Air Traffic Control	TWR	Tower
	<i>Légiforgalmi Irányítás</i>		<i>Irányító Torony</i>
CANSO	Civil Air Navigation Services Organisation	VCS	Voice Communication System
	<i>Polgári Légiforgalmi Szolgáltatók Szervezete</i>		<i>Beszédüzemű Kommunikációs Rendszer</i>
CEATS	Central European Air Traffic Services	ÁFA	Value Added Tax
	<i>Közép-Európai Légiforgalmi Szolgálatok</i>		<i>Általános forgalmi adó</i>
CRCO	Central Route Charges Office	GKM	Ministry for Economics and Transport
	<i>Központi Útvonaldíj Iroda</i>		<i>Gazdasági és Közlekedési Minisztérium</i>
CRDS	Center of Research, Development and Simulation	NFM	National Development Ministry
	<i>Kutatási, Fejlesztési és Szimulációs Központ</i>		<i>Nemzeti Fejlesztési Minisztérium</i>
EC	European Comission	KBT	Public Procurement Council
	<i>Európai Bizottság</i>		<i>Közbeszerzések Tanácsa</i>
EU	European Union	KVI	Treasury Property Directorate
	<i>Európai Unió</i>		<i>Kincstári Vagyoni Igazgatóság</i>
Eurocontrol	European Organisation for the Safety of Air Navigation	MNV Zrt.	Hungarian National Property Management Ltd.
	<i>Európia Szervezet a Légiközlekedés Biztonságáért</i>		<i>Magyar Nemzeti Vagyongazdálkodó Zrt.</i>
FAB	Funcional Airspace Block	MKVK	Hungarian Chamber of Auditors
	<i>Funkcionális Légtérblokk</i>		<i>Magyar Könyvvizsgálói Kamara</i>
FAB CE	FAB Central Europe	NAV	National Tax and Customs Office
	<i>Közép-Európai Funkcionális Légtérblokk</i>		<i>Nemzeti Adó- és Vámhivatal</i>

Budapest, 2012. április 17

Szepessy Kornél
vezérigazgató